

életi

HÍRADÓ

VI. ÉVFOLYAM, 48. SZÁM.

ARA: 1,50 Ft.

196. NOVEMBER 30.

**„A magyar nép
a szocializmus teljes felépítésének
korszakába lépett“**

(MSZMP Központi Bizottság kongresszusi beszámolójából)

Tanácskozik a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusa

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága beszámolóját Kádár János tartotta meg

A teremben egyetlen felirat, a nemzetközi munkásmozgalom hagyományos jelszava: „Világ proletárjai, egyesüljétek!“ Az elnökség felett hófehér dombormú, Lenin arcképe, vörös és nemzeti színű zászlókkal övezve — mindössze ennyi a dekoráció. Egyszerűségében is méltóságteljes.

Az elnökség mellett kétoldalt ötvenkilenc testvérpárt küldöttségének vezetői ülnek, a földszint a küldöttek helye. Az erkélyen a vendégek foglalnak helyet, kommunisták és pártönkivüliek. A kongresszuson 614 szavazati jogú, 36 tanácskozási jogú küldött és 359 meghívott vendég van jelen. A meghívottak között ott vannak a munkásmozgalom veteránjai, neves közéleti személyiségek, tömegszervezeti vezetők, a termelőmunka legjobbjai, kiváló tsz-vezetők, szocialista brigádvezetők. Jelen volt a többi között Kodály Zoltán Kossuth-díjas zeneszerző, Domanovszky Endre Kossuth-díjas festőművész, Németh László Kossuth-díjas író, Illés Béla Kossuth-díjas író, Erdei Ferenc és Erdey-Gruz Tibor Kossuth-díjas akadémikus, Gruber József, a Budapesti Műszaki Egyetem rektora, Nádasy Kálmán Kossuth-díjas kiváló művész, az Allami Operaház igazgatója, Makoldi Mihály Kossuth-díjas pedagógus, Simon István költő, Váci Mihály író. S mellettük ott volt a Minisztertanács, az Elnöki Tanács sok tagja, a Hazafias Népfront-mozgalom számos vezetője: Harrer Ferenc, a budapesti népfrentbizottság elnöke, Mihályfi Ernő, a Magyar Nemzet főszerkesztője, Ortutay Gyula, a Hazafias Népfrent Országos tanácsának főtájkára. Zsírfolt volt a terem, amikor pontosan 9 órakor beléptek a párt Politikai Bizottságának tagjai és a külföldi testvérpártok küldöttei.

Dr. Münnich Ferenc, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja tett javaslatot a kongresszus elnökségére.

— Javasolom az elnökségbe a Politikai Bizottság tagjait, az Elnöki Tanács elnökét, a testvérpártok delegációinak vezetőit és a politikai és társadalmi élet vezető személyiségeit. A javaslatot a kongresszus résztvevői egyhangúlag elfogadták. Az elnökség tagjai elfoglalták helyüket.

Ezután dr. Münnich Ferenc mondott megnyitót.

— Három esztendő telt el a Magyar Szocialista Munkáspárt legfelsőbb szervének legutóbbi ülése, pártunk VII. kongresszusa óta.

Ez a három év a nemzetközi kommunista mozgalom és hazánk fejlődése szempontjából egyaránt nagy jelentőségű, sorsdöntő események időszaka volt. A 81 kommunista és munkáspárt 1960-as moszkvai nyilatkozata, a Szovjetunió Kommunista Pártjának tavalyi XXII. kongresszusa felmérte a világ jelenlegi előrehaladását meghatározó erőket, a szocialista világrendszernek marxista-leninista programot adott, amely feltárta a kommunizmushoz vezető utat. A szocialista világrendszer, a békéért harcoló milliók egyesült ereje megvédte az emberiség békéjét. A Szovjetunió a legutóbbi hetekben is bizonyosságot tett arról, hogy a világ békeszerető erőinek az élén, s azok támogatását élvezve, következetesen érvényesíti a békés együttélés politikáját.

Hazánk fejlődése is fordulóponthoz érkezett: a VII. kongresszus útmutatásait hiven teljesítve, megoldottuk a szocialista forradalom egyik legbonyolultabb feladatát, a mezőgazdaság szocialista átszervezését. Befejeztük a szocializmus alapjainak lerakását.

Kedves elvtársak! Barátaink! A magyar kommunista mozgalom sokszor nehéz és súlyos áldozatoktól sem mentes utat tett meg, míg a nagyszerű győzelemhez vezette népünket. Ma van negyvennégy éve annak, hogy Lenin, a Nagy Októberi Forradalom hívása visszhangra talált a magyar szocialista mozgalom legjobbjainak szívében s életre hívták a Kommunista Magyarországi Pártját. A dicső emlékü Tanácsköztársaság és a Horthy-fasizmus sötét évtizedei; a felszabadulás utáni forradalmi átalakulás és a hat évvel ezelőtti ellenforradalom; a lenin eszmék azóta elért nagy diadala jelzi azt a viszontagságos, sok áldozatot is követelő utat, amelyen járva pártunk kikovácsolta mai egységét, marxista-leninista összeforrottságát s kivívta népünk megbecsülését és szeretetét. Szeretettel övezük azokat az elvtársakat, akik a Nagy Októberi Forradalom napjaitól harcolnak a kommunizmus ügyéért és ma is töretlen hittel és erővel állnak sorainkban.

Kegeyetlen emlékezünk azokra az elvtársakra, akik Kun Béla elvtárssal együtt álltak a párt bölcsőjénél, akik minden megpróbáltatással és gyilkos terrorral dacolva, tovább vitték a forradalmi fátylát; arra a sok ezer elvtár-

sunkra, akik életüket adták a magyar népért, a szocializmusért, a lenini eszmék diadaláért; s a VII. kongresszus óta elhunyt elvtársainkra.

Javaslatára a kongresszus résztvevői egyperces felállással adóztak a nemzetközi s a magyar munkásmozgalom halottai emlékének.

Nagy öröm és megtisztelés számunkra, hogy kongresszusunkon üdvözölhetjük szinte az egész kommunista világ mozgalom képviselőit. Kedves kötelességet teljesíttek, amikor forró szeretettel üdvözöltem mindenekelőtt a Szovjetunió testvéri Kommunista Pártjának küldötteit, a küldöttség vezetőjét, a tapasztalt veterán kommunista harcost, Otto Kuusinen elvtársat. Majd név szerint üdvözölte a megjelent testvérpártok küldötteit.

Kedves küldött elvtársak! Kedves vendégeink! A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága és Politikai Bizottsága nevében még egyszer üdvözölöm a jelenlevő küldötteket, a tanácskozási joggal résztvevő és meghívott elvtársakat és barátainkat, kedves vendégeinket. Sok sikert kívánok a kongresszus felelősségteljes munkájához. A Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusát megnyitom. A kongresszus napirendje.

A megnyitó Kiss Dezső, a budapesti pártbizottság titkára a budapesti és megyei küldöttségek nevében javaslatot tett a kongresszus bizottságaira és titkárságára, napirendjére.

A kongresszus egyhangúlag elfogadta az előterjesztéseket, majd meghatározta a napirendet.

A kongresszus napirendje a következő:

1. A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának beszámolója. Előadó: Kádár János.

2. A Központi Revíziós Bizottság beszámolója. Előadó: Fodor Gyula.

3. A Fellebbviteli Bizottság jelentése.

4. A Magyar Szocialista Munkáspárt központi szerveinek megválasztása.

A napirend megállapítása után a kongresszus megkezdte az első napirendi pont tárgyalását. A Központi Bizottság beszámolóját Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára mondta el.

A Központi Bizottság beszámolója

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak, elvtársnők! A Központi Bizottság jelenti, hogy a párt lenini szervezeti szabályzata előírásainak és szellemének megfelelően készült fel a kongresszusra. A taggyűléseken és pártértekezleteken mintegy százezer felszólalás hangzott el, az alkotó munka egészséges légköre uralkodott, a párt fő irányvonalaival és politikájával való teljes egyetértés jutott kifejezésre. Mindenütt megnyilvánult és tovább erősödött pártunk egysége, összeforrottsága. A kongresszusi irányelvek egyetértésre és helyeslére találtak a magyar dolgozó nép nagy tömegeiben is. Ez nagyszerűen kifejeződött annak a sok százezer öntudatos dolgozónak igaz és meggyőző kiállításában, akik a kongresszus tiszteletére indított szocialista munkaversenyben a legeszebb módon, az alkotó munka tetteivel fejezték ki együttérzésüket a párt politikájával, a szocializmus ügyével.

A VII. kongresszuson kitűzött alapvető célokat elértük, történelmi jelentőségű eredmények születtek

hazánkban. A Központi Bizottság őszinte köszönetet mond a támogatásért és elismeréssel adózik a nagyszerű eredményekért a magyar népnek, a magyar kommunisták és ifjú kommunisták seregének, pártönkivüli szövetségeseinknek. Őszinte köszönetet mondunk felbecsülhetetlen értékű segítségükért a testvéri kommunista és munkáspártoknak, a szocialista országok népeinek és kormányainak, mindazoknak, akik szerte a világon közös ügyünkért, a béke megőrzéséért és a társadalmi haladásért küzdenek.

A Központi Bizottság beszámolója és a kongresszusi irányelvek módosítására vonatkozó előterjesztés a lezajlott vita ismeretében, az elhangzott javaslatok és vélemények figyelembevételével készült. A Központi Bizottság szándéka és törekvése megegyezik a vitában kifejezett kívánsággal: határozottan, az eddiginél következetesebben valósítsuk meg pártunk kipróbált politikáját, küzdünk a szocializmus elveinek társadalmi gazdasági, kulturális életünkben való érvényesüléséért.

az imperialista gyarmatosítók igényét és vált függetlenné, közöttük legutóbb a hős algériai nép. A gyarmatosítók ellen küzdő elnyomott népeknek mindig támaszai voltak a Szovjetunió és a szocialista országok. E népek élvezték és ma is élvezik a szocialista világ, a nemzetközi forradalmi munkásmozgalom sokoldalú támogatását.

Az imperialisták a gazdaság militarizálásában, a fegyverkezés fokozásában, a hidegháborús politikában és a békét fenyegető, szakadatlanul ismétlődő agressziókban vélik megtalálni a kiutat válságos helyzetükből.

Emiatt kell az emberiségnek még ma is a háború fenyegető árnyékában élnie. Az Amerikai Egyesült Államok kormánya legutóbb a Karib-tenger térségében törvénytelen tengeri és légi zárlattal, Kuba megtámadására tett más katonai lépésekkel lábbal tiporta a nemzetközi jogot, felidézte az emberiség békéjét a második világháború óta fenyegető legnagyobb veszélyt. Az emberiség a nagy felelősséggel, önuralommal és higgadtsággal fellépő Szovjetunió, a szovjet kormány, a szovjet elnöknek, Hruscov elvtársnak köszönheti, hogy az imperialista provokációt elhárították, Kuba szuverenitását és a békét megvédték.

Az imperialistáknak mindenkor számolniuk kell azzal, hogy a szocialista világ, a szabadságukhoz és függetlenségükhöz ragaszkodó országok és népek, a nemzetközi forradalmi munkásmozgalom és a béke-világmozgalom egyesített ereje hatalmasabb az agresszív erőknél. Provokációikra kudarc vár, és ha kalandor módon mégis a háború útjára lépnek, akkor mérhetetlen szenvedést zúdíthatnak ugyan az emberiségre, de semmit sem nyerhetnek, mert a háború saját pusztulásukat okozza.

A szocialista országok magas színvonalú honvédelmi képessége és készenléte, a Varsói Szerződés szer-

vezetének katonai ereje a szocialista világ sérthetlenségének és az emberiség békéjének a legfőbb biztosítéka.

A Szovjetunió, a Varsói Szerződés országai, a szocialista tábor országai a legyőzhetetlen erő birtokában is rendíthetetlenül folytatják békepolitikájukat. Az egész szocialista tábor, a belügyekbe való be nem avatkozás, a békés egymás mellett élés elvét vallja. Az álláspontról, hogy a vitás nemzetközi kérdések megoldásának eszközei közül ki kell kapcsolni a háborút.

A Központi Bizottság beszámolója ezután kiemelte, hogy a békéért folytatott harc a becsületes embermilliók mindennapi feladata ugyanakkor az imperialistákkal szemben nemzetközi méretekben folyó osztályharc is. Eppen ezért a különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett éléséért vívott harc nemcsak a szocialista országok külpolitikájának alapja

(Folytatás a 2. oldalon)

I.

A nemzetközi helyzet, külpolitikai feladataink

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak! Az emberiség fejlődésének abban a korszakában élünk, amelyben a kizsákmányoláson alapuló régi, hanyatló társadalmi rendet, a kapitalizmust az új, a szocialista rend, a munka szabad világa váltja fel. Ez a folyamat a társadalmi fejlődés megváltoztathatatlan törvénye. A haladás és a béke fő ereje a szocialista világrendszer, amely korunkban a fejlődés meghatározó tényezője. A szocialista világrendszer valamennyi országa lendületesen halad előre az alkotó munka és a társadalmi fejlődés útján. Ma a szocialista országok a világ ipari termelésének 37 százalékát adják, s néhány éven belül elérik annak felét. A Szovjetunióban már teljes és végleges győzelmet aratott a szocializmus és mind szélesebben bontakozik ki

a kommunizmus építése. A Szovjetunió a tudósképzés, a közoktatás, a tudományos kutatás számos területén, a technika forradalmasításának, az erőműépítésnek és az ipari termelésnek sok fontos ágában már megelőzött minden más államot.

A szocialista világrendszer országainak töretlen és lendületes fejlődésével szemben a tőkés világ, ellentmondásokkal és válságokkal küzdve hanyatlik. A nemzetközi osztályharc fő frontja a szocializmus és a kapitalizmus között húzódik és ez a küzdelem a két rendszer harcában fejeződik ki.

A kapitalista rendszer hanyatlását, az imperializmus erőinek gyengülését legszembetűnőbben a gyarmati rendszer széthullása mutatja. A második világháború óta több mint 50 ország népe rázta le

TANÁCSKOZIK A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT VIII. KONGRESSZUSA

(Folytatás az 1. oldalról)

minden kommunista és munkáspárt forradalmi tevékenysége elválaszthatatlanul összekapcsolódik a békek egymás mellett élés fenntartásáért, az új világháború elhárításáért folytatott küzdelemmel. A békek egymás mellett élés külpolitikájának sikerei megyorsítják a kapitalizmus feletti győzelmet, megkönnyítik a tőkés országok munkásosztályának harcát, segítik a nemzeti felszabadító mozgalmakat, tehát gyengítik a háború erőit. A békek egymás mellett élés. A békek versenyét rá kell kényszerítenünk az imperialistákra. Meggyőződésünk szerint a két társadalmi rendszer harcának békes úton, békes versenyben kell eődnie.

Eltársak! Pártunk, a magyar nép és kormány üdvözlő és támogatja a Szovjetunió és a Varsói Szerződés államainak javaslatát. A Szovjetunió és a Varsói Szerződés többi tagállama évek óta következetesen küzd a német kérdés ma egyetlen lehetséges megoldásáért, azért, hogy a német békeszerződést megkötésük és Nyugat-Berlint szabad városá nyilvánítsák. E megoldás mind sürgetőbbé válik, mivel a Német Szövetségi Köztársaság kormánya növekvő agresszivitással folytatja revans-politikáját, igyekszik mielőbb nukleáris fegyverekhez jutni és mindinkább fenyegeti Európát és az egész világ békéjét. Messzemenően egyetértünk a Szovjetunióval, a Német Demokratikus Köztársasággal és a Lengyel Népköztársasággal a német kérdés békes rendezésére tett javaslatával. A magunk részéről készek vagyunk a javaslatok megvalósításában bármikor közreműködni.

Helyeseltük a támogatjuk a Szovjetunióval az a javaslatát, hogy az összes külföldön állomásozó csapatokat vonják vissza a nemzeti határok mögé. Helyeseltük, hogy a Varsói Szerződés és az Észak-Atlanti Szövetség tagállamai kössenek meg nem támadási szerződést.

Ezek külpolitikánk viágos elvi alapjai és céljai, amelyeket az egész magyar nép ismer, helyeselt és támogat. Külpolitikánk megváltoztathatatlan alapelve hazánk függetlenségének, szuverenitásának, népünk szabadságának, szocialista vívmányainak és békés építő munkájának védelme. A külpolitikai céljainkért folytatott harcban a szovjet-magyar barátság hazánk legerősebb támasza. Rendíthetetlenül hűek vagyunk és maradunk a Varsói Szerződés szervezetéhez, a Szovjetunióhoz, a szocialista tábor országaihoz fűződő barátságunkhoz.

Pártunk internacionalista kötelességének tartja, hogy népeink érdekeinek megfelelően, közös eszméink alapján a maga részéről is mindent megtegyen a szocialista tábor erejének és egységének növelésére. Az a törekvésünk, hogy még erősebbé tegyük ideológiai és politikai egységünket, gazdasági kapcsolatunkat a Szovjetunióval, a Kínai Népköztársasággal, valamint európai és ázsiai szocialista országgal.

Eltársak! A Magyar Népköztár-

tság nemzetközi helyzete az utóbbi években folytatott egyértelmű, világos és következetes külpolitikát, valamint népünk alkotó munkája nagy sikereinek eredményeképp megszilárdult. A Magyar Népköztársaság az elmúlt három év alatt 18 állammal létesített diplomáciai viszonyt és most 57 állammal van ilyen kapcsolatunk. Ugyanebben az időszakban 48 államközi egyezményt és szerződést kötöttünk nem szocialista állammal.

Magyarország megerősödött nemzetközi helyzete kiűzésére jut az Egyesült Nemzetek Szervezetén belül is. Az Amerikai Egyesült Államok küldöttsége az ENSZ-ben immár hat esztendeje folytatja magyarellenes támadásait, de évről évre kisebb sikerrel. Az Egyesült Nemzetek Szervezete közgyűlésének napirendjére erőltetett „magyar kérdés” egyszerűen hidegháborús akció, amely mögött nincs és nem is volt semmilyen valóságos, az ENSZ illetékességébe tartozó probléma. A kérdés gyökere nem is az ENSZ-ben, hanem az Egyesült Államok és a Magyar Népköztársaság kormánya közötti rendezetlen viszonyban rejlik. Mi teljes őszinteséggel törekszünk arra, hogy az Amerikai Egyesült Államokkal is normalizáljuk viszonyunkat.

Eltársak! A Magyar Népköztársaság belső viszonyai olyanok, hogy büszkén megmutathatjuk mindenkinek: nincs titkolni valónk. Népünk alkotó munkája nagy és szép eredményeket szült.

Honfitársaink sok országba utaznak és szívesen látunk mi is minden érdeklődőt hazánkban. A ki- és beutazások száma évről évre növekszik. A szocialista országok viszonylatában növekvő turistaforgalom fejlesztésén kívül, a kapitalista országokkal is növeljük a személyi forgalmat. A kapitalista országokból 1958-ban még 26 000, 1961-ben már 71 000 látogató jött Magyarországra. 1958-ban 18 000, 1961-ben már 43 000 magyar állampolgár utazott kapitalista országokba.

Ime: a magyar állampolgárok nyugodtan utaznak tőkés országokba is, bár a kapitalista rendszer dicsőítői szeretnek arról beszélni: több ember disszidál a szocialista országokból kapitalista országba, mint fordítva. Ez azonban ostoba fecsegés. A kapitalizmus a múlt, a szocializmus pedig a jövő. Kézenfekvő, hogy az önmagukkal meghasonlott emberek mindig a múltba menekülnek, hiszen a jövőbe nem lehet „menekülni”. A jövőbe menni csak tudatosan lehet. A kapitalizmus országaiiban többen akadnak olyanok, akik szocialista társadalmi rendszerben szeretnének már élni, mint nálunk olyanok, akik a kapitalizmusba szeretnének visszatekenni. A különbség az, hogy a kapitalista országokban élő és szocialista társadalmi rendet kívánó emberek öntudatos és gondolkodó emberek, akik nem fognak disszidálni, akik a maguk hazájában akarják és fogják kivívni a szocialista társadalmi rendet. Habár lehet, hogy a kapitalisták jobban örülnének, ha disszidálnának.

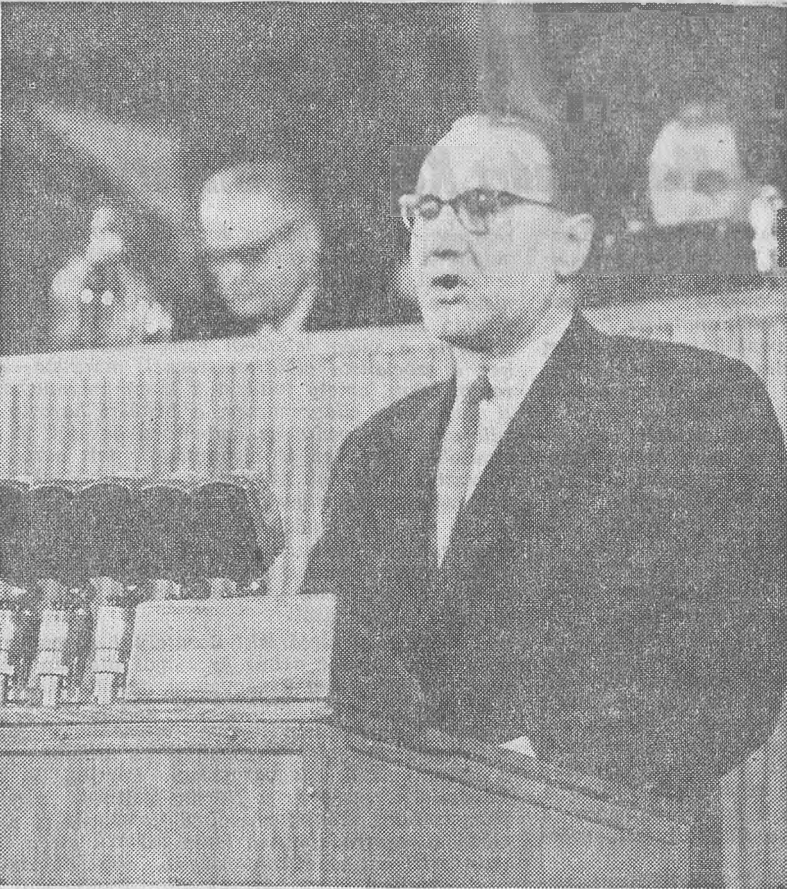
dig áll Drégelypalánk községre, az ma áll úgyszólván minden magyar falura.

Összefoglalva a szocializmus építésében eddig megtett út lényegét, megállapíthatjuk, hogy egész népgazdaságunkban osztatlanul uralkodóvá lettek a szocialista termelési viszonyok. Jelenleg a nemzeti jövedelem csaknem 96 százalékát szocialista szektorban termelik. Az ipari termékek 98 százalékát szocialista vállalatokban állítják elő. A mezőgazdaságban a szántóterület mintegy 96 százalékát termelősövetkezetek és állami gazdaságok

kedők is hasznosan kiveszik részüket a lakosság ellátásából.

Igen jelentősen megnőtt a szellemi dolgozóik aránya. A magyar értelmiség ma munkásosztályunkkal és parasztságunkkal egy sorban halad, dolgozik, építi a szocializmust és szemléletében is mindinkább szocialistává válik.

Kedves elvtársak! A végbement társadalmi változások legfontosabb eredménye, hogy társadalmunkból véglegesen eltűntek a kizsákmányoló osztályok. A mezőgazdaság szocialista átszervezésével egyszer s mindenkorra megszűnt hazánkban

Kádár János, az MSZMP KB első titkára beszámolót tart

művelik. Hazánkban többé nincsenek kizsákmányoló osztályok, amelyek mások munkáján élkösdhetnek. Nincs munkanélküliség, nincs létbizonytalanság. Dolgozónk a szocialista elosztás elvének megfelelően munkájuk szerint részesülnek a megtermelt javakból.

Ez a tartalma kongresszusi irányelveink fő tételének, hogy „hazánkban befejeztük a szocializmus alapjainak lerakását.” Népünk elmondhatja, hogy a szocializmus nemzetközi erőivel összeforrvva és rájuk rendületlenül támaszkodva a szocializmus építésében elért vívmányaink visszavonhatatlanok és örökérvényűek. A magyar nép a szocializmus teljes felépítésének korszakába lépett — hangsúlyozta, majd rámutatott arra, hogy nagymértékben fejleszteni kell a termelőerőket az iparban és a mezőgazdaságban egyaránt. A már létrejött szocialista kereteket szocialista tartalommal kell megtölteni.

Hazánk további fejlődésében döntő tényező: a szocializmus teljes felépítésén ma már olyan társadalomban munkálkodhatunk, amely közel került ahhoz, hogy a munkásosztálynak, a termelősövetkezeti parasztságnak és az értelmiségnek, a dolgozó népnek egységes, szocialista társadalmává váljék.

1957-ben az összes keresők 55 százaléka volt munkás és alkalmazott, részarányuk 1962-re 65 százalékra növekedett, 1957-ben a keresők 6 százaléka volt szövetkezeti tag és segítő családtag, részarányuk 1962-re 30 százalékra növekedett. 1957-ben az önállóak és segítő családtagjaik az összes keresők 39 százalékát tették ki, részarányuk 1962-re 5 százalékra csökkent. Történelmi jelentőségű tény, hogy Magyarországon ma már a dolgozók mintegy 95 százaléka szocialista állami vállalatokban és intézményekben, illetve szövetkezetekben dolgozik. Társadalmunk vezető ereje a munkásosztály, amelynek létszáma 1949 óta megkétszereződött. A számszerű növekedéssel egy időben fejlődött a munkásosztály szocialista öntudata és szervezettsége is.

Társadalmunk másik nagy dolgozó osztálya, a parasztság is rálépett a szocializmus útjára. Ezzel a munkás-paraszt szövetség is új, magasabb színvonalra emelkedik: két szocialista jellegű osztály szövetségévé fejlődik.

A 17 évvel ezelőtti városi kispolgárság, a kisiparosok, kiskereskedők nagy többsége is ma már kispipari szövetkezetekben vagy más szocialista vállalatoknál dolgozik. Az önálló kisiparosok és kiskeres-

ettek a lehetősége, hogy egyik ember kizsákmányolja a másikat. A volt kizsákmányoló osztályok tagjainak és még inkább azok leszármazottainak túlnyomó többsége, tudomásul véve a népi hatalmat, az új társadalmi rendet, beilleszkedett az új viszonyokba és munkával keresi meg kenyerét.

Mivel a falu szocialista átszervezése után az egységes termelősövetkezeti paraszti osztály megteremtése a cél, a szövetkezetekben a szocialista elvnek kell érvényesülnie, hogy a tagokat ne korábbi osztályhelyzetük, hanem a közös munkában való részvételük, a munkában tanúsított helytállásuk és érdemük szerint itéljék meg és részesítsék a közös munka eredményeiből.

A szövetségi politika fontos része az is, hogy munkásságunk és parasztságunk a legszorosabban együttműködjön az értelmiséggel. Értelmiségi politikánk lényege: továbbra is minden feltételt biztosítani az értelmiség alkotó munkájához, megyorsítani szocialista fejlődését, segíteni, hogy elsajátítsa a marxizmus-leninizmust.

Szocialista fejlődésünk első felté-

tele változatlanul a szilárd népi hatalom. Továbbra is határozatlan fellépünk minden rendszerellenes, reakciós politikai erővel szemben, szilárdan védelmezzük törvényes állami és társadalmi rendünket. Megvédjük hazánk függetlenségét, államunk szuverenitását, népünk szocialista vívmányait az imperializmus fenyegetéseivel szemben.

Szövetségi politikánk, az osztályharcban elfoglalt álláspontunk szocialista rendszerünk megszilárdítását és fejlesztését, a rendszer elengedhetetlen követelménye, a szocializmus ügyéhez, a Magyar Népköztársasághoz, őszintén munkálkodjanak a szocializmus építésén és rendelkezzenek a szükséges hozzáértéssel, szaktudással.

A szocializmus építésének kérdései mind bonyolultabbak, sokrétűbbek lettek, ezért vezető állások betöltésében egyre inkább elengedhetetlen követelmény a hozzáértés, a szakismeret, az általános felkészültség. Meggyőződésünk, hogy ez a politika a munkásosztály, a szocializmus ügyét szolgálja, és elősegíti, hogy rátermett, rendszerünkhöz hű, a dolgozók érdekeit jól szolgáló vezetők kerüljenek a különböző vezető posztokra, és nem csökken a munkások és parasztszók közvetlen részvétele sem a vezetésben.

Eltársak! A szocialista nemzeti egység kialakulásával összefüggő fontos kérdés a szociális származás helyes kezelése is. A Központi Bizottság kongresszusi irányelveiben ott van az a tétel is, amely kimondja: „nincs szükség többé tanulmányaink alapján a szociális kategorizálásra.” Ez a tétel egyes elvtársaknál nem talált helyeslére és megértésre. A Központi Bizottság javasolja a kongresszusnak e tétel megerősítését és jóváhagyását.

A tanulmányok származás szerinti kategorizálása helyes és igazságos volt fejlődésünk korábbi időszakában. Most azonban arról van szó, hogy ennek a korlátozásnak további fenntartása nem használ, hanem egyenesen árt a szocialista építésnek.

Népi államunk a proletárdiktatúra állama. Ez a jellege megmarad a szocialista társadalom teljes felépítésének időszakában. Mindamelllett már erősödőben vannak azok a vonások, amelyek arra mutatnak, hogy a proletárdiktatúra állama nálunk is egyetemes népi állammá fejlődik.

A Magyar Népköztársaságban napról napra szélesebben bontakozik ki a szocialista rendszer demokráciája. Ma az állampolgárok teljes egyenjóságára érvényesül. Jogaik, kötelességeik tekintetében osztályhovatartozás, vagy korábbi osztályhelyzet miatt nincs hátrányos vagy előnyös megkülönböztetés. Mindenki választó és választható. Az országgyűlés és a tanácsok, valamennyi központi és helyi államhatalmi szerv tevékenységében erősödik a demokrácia, a néppel való összeforrottság.

III.

Népgazdaságunk fejlődése szocialista építőmunkánk feladatai

1960-ban sikeresen befejeztük a hároméves tervet, sőt, azt jelentősen túlteljesítve, magasabb alapról kezdtük második ötéves tervünket. Ha a második ötéves terv eddigi gazdasági eredményeit számba vesszük, a következő kép tárul elénk: 1961-ben a szocialista ipar termelése — a tervet több mint 3 százalékkal túlteljesítve — mintegy 12 százalékkal haladta meg az 1960. évit. Tovább folytatódt az ipar szerkezeti átalakítása: a gépipar 15, a vegyipar 20 százalékkal termelt többet, mint 1960-ban.

Az aszály okozta károk miatt a mezőgazdaság 1961. évi teljes termelése nem nőtt a tervben előirányzott mértékben, lényegében az 1960. évi szinten maradt.

A két kongresszus közötti három év legfőbb gazdasági eredményének a következőket tartjuk: jelentősen fejlődött népgazdaságunk; befejeztük a mezőgazdaság szocialista átszervezését, korszerűsítettük honvédelmünket. Fedezték az utóbbiakal járó, a tervezetnél korábban jelentkező kiadásokat, ennek ellenére a népgazdaság tervszerűen, arányosan fejlődött, az életszínvonal

pedig — a hároméves tervben jelentősen, az ötéves terv első két évében kis mértékben — tovább emelkedett.

A VII. és a VIII. kongresszus közötti években a magyar népgazdaság fejlődése az ipari termelés, a munkatermelékenység és a nemzeti jövedelem növekedésének ütemét tekintve felzárkózott a többi szocialista országhoz.

Eltársak! A Központi Bizottság az eddig ismert eredmények és tapasztalatok alapján jóleső érzéssel jelentheti a kongresszusnak, hogy második ötéves tervünk, amely a VII. kongresszus irányelvei alapján készült, a gyakorlatban is reálisnak és helyesnek bizonyult. Lényegében nem kell rajta változtatni. Most az a fő gazdasági feladatunk, hogy a második ötéves terv jó végrehajtásán, teljesítésén, illetve amilyen vonatkozásban az kívánatos és helyes, túlteljesítésén dolgozzunk. A második ötéves terv nagy-szerű céljait: a nemzeti jövedelem 36 százalékos, az ipari termelés 48—50 százalékos a mezőgazdasági termelés 22—23 százalékos, a fogyasztási alap 22—23 százalékos növekedését, az egy főre jutó reál-

II. Befejeztük hazánkban a szocializmus alapjainak lerakását

A beszámoló a továbbiakban kiemelte, hogy az elmúlt három év legnagyobb eredménye a mezőgazdaság szocialista átszervezése volt. Pártunk helyesen alkalmazta a marxista-leninista tudományos elméletet az agrárkérdésben; a parasztságot a párt, a munkásosztály vezette a szocializmus útjára, szigorúan érvényesítve az önkéntesség lenni elvét. Népi demokratikus államunk, munkásosztályunk biztosította a szövetkezetek munkájának megindulásához elengedhetetlenül szükséges gépeket, épületeket és más, szükséges termelési eszközöket.

Biztosítottuk, hogy a parasztság anyagilag érdekelt legyen a szövetkezésben, belépéskor térítést kapjon a bevitt termelési eszközökért; a szövetkezetbe földdel belépett paraszti földjárdékokat kapjon; a részesedés és a premizálás sokféle formáját alkalmazzuk, hogy a többet és jobban dolgozó szövetkezeti tag nagyobb részesedést kapjon a termelősövetkezet közös munkájának eredményéből. Fontos volt az is, hogy pártunk a szövetkezetek megalkulásakor a paraszttömegek iránti teljes bizalommal érvényesítette a szövetkezeti demokratizmust a vezetők megválasztásában és a gazdálkodás irányításában. Sikerkült eredményesen megoldanunk az úgynevezett kettős feladatot is: a mezőgazdaság átszervezésének időszakában is növekedett a mező-

gazdasági termelés, az 1959—1961-es évek átlagában — bár az időjárás nem kedvezett — az előző három évhez képest 8 és fél százalékkal. A mezőgazdaság szocialista átszervezésének időszakában növekedett az ország állatállománya, jelentősen kiterjedt az öntözött terület, a szőlő- és gyümölcsleptetés.

A falvainkban végbement hatalmas változások érzékeltesére látsunk egy példát. Harminc évvel ezelőtt Drégelypalánk községről és lakóiról így írt Móricz Zsigmond: „Hogy él a nép? Nagyon nehezen, nagyon keservesen. Van legalább 30 család, amelyek ősz óta nem láttott kenyeret, s aratásig nem is fog. De nagyon sok család van, ahol már évek óta nem vágják disznót és semmi zsírozójuk nincs.”

Drégelypalánk ma termelősövetkezeti község. A termelősövetkezetnek 5 millió forint közös vagyona van. Egy termelősövetkezeti tag átlagos évi jövedelme 15 000 forint. Nemcsak zsírozóban nincs hiány, hanem a cukorfogyasztás is többszörösére nőtt. Ma az egy lakosra jutó évi cukorfogyasztás 41 kilogramm. A falu 480 lakójából 186-ot a felszabadulás óta építettek. Jelenleg ebben a kétezer lakosú községben 386 rádióelőfizető és 20 televízióelőfizető van. Összesen 193-an járhatnak újságot. A falunak 1961-ben épült fel a művelődési otthona, könyvtárral és 220 személyt befogadó mozival. Ami pe-

TANÁCSKOZIK A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT VIII. KONGRESSZUSA

jövedelem 16—17 százalékos növekedését el lehet és el is kell érniük. Az ipari tervek előreláthatóan teljesülnek, a mezőgazdaságban azonban, hogy a kitűzött célt elérjük, a múlt évi és az idei aszály okozta megtorpanás leküzdése megmondható intézkedéseket és nagy erőfeszítést kíván.

Ezután az ipar előtt álló legfontosabb feladatokat elemezte a beszámoló. Iparunk ágazati szerkezetének korszerűsítése a fejlődés egyik kulcskérdése.

Az élenjáró országok műszaki színvonalának elérését a specializált tömegtermelésen alapuló iparágak gyors fejlesztése teszi lehetővé. Ezért jobban kell élnünk a szocialista nemzetközi munkamegosztás előnyeivel. Az ipar termékeinek korszerűsítése meghatározza az export és a nemzetközi fizetési mérleg fejlődését és ezen keresztül befolyásolja az életszínvonal alakulását is. Ezért tovább kell dolgozni azon, hogy az ipar szerkezete a kívánatos irányban változzék.

A mezőgazdaságnak is egyre több területen kell elérnie a világszínvonalat. Ehhez évről évre több nagyüzemi épületet, berendezést, gépet, vegyi anyagot, szakembert adunk. A következő években a mezőgazdaság például több mint 20 000 traktort kap. Egy hold szántóra számítva pedig csaknem kétszer annyi műtrágyát, mint 1961-ben, 1961-ben mintegy 230 000 holdat, az idén már több mint 360 000 holdat öntözünk, 1965-ben pedig több mint 600 000 holdon lesz öntözéses gazdálkodás. A termelőszövetkezetek megszilárdításában a legfontosabb a közös nagyüzem építése, a szövetkezeti alapok gyors ütemű fejlesztése. Jelenleg és a következő években azonban még mind az ország, mind a szövetkezeti tagok ellátásában, sőt, a közös gazdaság erősítésében is nagy a szerepe a háztáji gazdaságnak.

Eltársak! Pártunk azt az elvet vallja, hogy a szocializmus építésének együtt kell járnia a dolgozók életszínvonalának rendszeres emelésével.

A Központi Bizottság úgy véli, hogy a dolgozók életszínvonalának alakulásának jó eredményeiről nyugodt lelkiismerettel adhat számot. Az elmúlt években a nagy beruházások is megvalósultak, s az életszínvonal is jelentősen növekedett: 1956-hoz képest a bérből és fizetésből élők reáljövedelme 34, a parasztság fogyasztásának realiterteke több mint 21 százalékkal emelkedett. A lakosság fogyasztása 1958-hoz képest 1962-re 20 százalékkal növekedett.

A dolgozók életviszonyait közelről érintő lakásépítésre pártunk és kormányunk a megfelelő figyelmet fordítja és minden lehetséges eszközt biztosít e célra. Az 1958—1960-as években kerekén 180 000 lakás épült. Az 1949—1956-os években átlagban 34 000, az 1958—61-es években pedig átlagban 62 000 lakás épült az országban. A jelenleg még igen sok jogos lakásigényt nem lehet kielégíteni és nagyon szívesen kell dolgozni azért, hogy a lakáshiány fokozatosan csökkenjen. De a munka eredményei között érdemes számon tartani, hogy hazánkban az 1957-től 1960-ig terjedő három év alatt — családonként négy fővel számolva, több mint 700 000 ember költözött új lakásba.

Megvalósítjuk második ötéves tervünknek a népjólét emelését célzó előírásait. Ezt a következő években elsősorban oly módon akarjuk elérni, hogy növeljük a jö-

vedelmeket: egyre több ember számára teremtünk munkaalkalmat; de a termelés és teljesítmények növelésével, a szakképzettség fokozásával növekszik a már dolgozók jövedelme is. A munkások és egyes alkalmazotti rétegek átlagbérért ügyemeljük, hogy javuljanak a bérarányok.

Másodsorban az életszínvonal emelésére fordítható összegeket különféle népjóléti célokra használjuk fel. Emelni fogjuk a kétgyermekesek családi pótlékát; javítunk az özvegyek helyzetén. Már a jövő évben növeljük a szülési szabadságot, a kisgyermekes anyáknak lehetővé tesszük, hogy 3 évnél idősebb gyermekük gondozására munkaviszonyuk sérelme nélkül fizetés nélküli szabadságot vehessenek igénybe. Fokozatosan megszüntetjük az ingyenes kórházi ápolás időtartamában és a gyógyászati segédeszközökkel való ellátásban fennálló különbségeket. Az ötéves tervben valamennyi egészségre ártalmas munkakörre kiterjesztjük a munkaidő csökkentését.

A beszámoló ezután a gazdasági vezetéssel foglalkozott. Tovább kell javítani a népgazdaság tervszerű irányítását, a tervezés folyamatosságát. Már ebben az évben megkezdjük a harmadik ötéves terv első két éve konkrét előírásainak kidolgozását. Előtérbe kerül az ipar és a mezőgazdaság szakirányításának és vezetésének átszervezése.

Minden szinten emelni kell a gazdasági vezetés kultúráját. A vezetők ne kullogjanak a problémák után, hanem maguk vessék fel és oldják meg őket. A népvagyon herédalóit szigorúan felelősségre kell vonni, irtani kell a korrupciót, a kéz kezet mos rendszert. Érvényesíteni kell azt a szocialista elvet, hogy aki többet dolgozik, többet ad a társadalomnak, többet is kapjon.

A beszámoló ezután részletesen foglalkozott a szocialista nemzetközi munkamegosztásban rejlő nagy-szerű lehetőségekkel. Pártunk és kormányunk teljes mértékben helyesli a KGST-országok pártképviseleinek ez év júniusában Moszkvában létrejött megállapodásait, amelyek alapján a szocialista országok gazdasági kapcsolatait jelentősen túlléphetik az eddigi kereteket, jobban kihasználhatják az együttműködésben rejlő lehetőségeket. A szocialista együttműködés máris nagyszerű alkotásokat hozott létre: a Barátság köolajvezeték, a Béke villamosátvezeték. A vaskohászatban hasznos együttműködés jön létre Csehszlovákia, Románia, Lengyelország és Magyarország között, a magyar vegyipar az együttműködés keretében szovjet olajat és román földgázt kap és igen jelentős a magyar—szovjet megállapodás alumíniumiparunk fejlesztésére. Ebben a szerződésben, amely világvilágviszonylatban is egyike a legjelentősebbnek az alumíniumiparban, ismét nagyszerűen megmutatkozik az a testvéri segítség, amelyet a Szovjetunió a Magyar Népköztársaságnak állandóan és minden téren nyújt.

A szocialista országok gazdasági együttműködésében további nagy lépést jelent a 20 éves távlati tervek egyeztetése, 20 éves távlati tervünk fő arányai már kialakultak. Eszerint 1980-ig a nemzeti jövedelem a mostaninak négyszeresére, az ipari termelés legalább ötszörösére, a mezőgazdasági termelés pedig két-két és félszeresére emelkedik. A 20 éves terv célul tűzi ki azt is, hogy a fogyasztás három és félszeresre nőjön, és minden családnak önálló, korszerű lakása legyen.

IV.

A kulturális forradalom eredményei, művelődéspolitikai feladataink

Kulturális forradalmunk további fejlődésében meghatározó szerepe van a közoktatásnak. Az iskola, a pedagógusok hatóköre ma már messze túlnő az iskola falain, kiterjed szinte az egész társadalmi életre. Az új ember formálásában a tanítók, a tanárok a legfontosabb társadalmi tényezők, a párt legjobb harcosársai.

Közoktatásunk rohamosan fejlődik. 1938-ban a 8 osztályos megfelelő iskolát csak 34 000, 1957-ben már 104 000, 1962-ben pedig 140 000 tanuló végezte el. A középiskolások száma 1938-ban 52 000, 1959-ben 145 000 volt, azóta három év alatt további 42 000-rel nőtt. Az egyetemi és főiskolai hallgatók száma 1938-ban 11 700, az 1959—60-as tanévben 38 000 volt, VII. kongresszusunk óta számuk további 22 000-rel emelkedett. Ezekkel az eredményekkel Európa legfejlettebb kapitalista országaival állunk egy vonalban, nem beszélve az esti és a

levelező oktatás rendszeréről, amely a tőkésországokban szinte ismeretlen.

A kötelező oktatáskorhatárát 16 éves korig emeltük fel. Ma már majdnem minden második általános iskolát végzett tanuló középkorában folytatja tanulmányait. Ma már az iskola a felnőttek továbbtanulásának is otthona. Míg 1959-ben 138 000 felnőtt, az 1961—62-es tanévben már több mint 218 000 felnőtt tanult. A falu szocialista átszervezése nagy lendületet adott a parasztság művelődésének is.

A VII. kongresszus iskolareform megvalósítását tűzte ki célul. A reform alapvető törekvését, a munkára való nevelést társadalmunk elfogadta. Örömmel látjuk, hogy iskoláinkba végleg bevonult és pedagógiai tényezővé vált társadalmunk éltető eleme — a munka. Az iskolai nevelőmunka hatására előnyösen változott ifjúságunk erkölcsi és po-

litikai arculata. Ifjúságunk becsületes, dolgozó, egészséges szellemű, szocialista hazájához hű.

A felsőoktatásban fejlesztésre, anyagi ellátottságának javítására az eddiginél jóval többet kell áldoznunk. Tovább kell növelni az egyetemeket és a főiskolák hallgatóinak létszámát, különösen a műszaki szakembereket és pedagógusokat képző felsőoktatási tanintézményekben. Sokkal bátrabban kell létrehozni egyes nagyüzemek mellett műszaki egyetemi esti tagozatot, vagy felsőfokú technikumot, a műszaki egyetem csepeli esti tagozatához hasonlóan.

Forradalmunk lényeges eleme a tudomány és a szocializmus szövetése. A szocializmus nem valósulhat meg a tudomány támogatása nélkül, a tudomány pedig fejlődésben csak a szocialista társadalom viszonyai közt nyerhet szabad utat a fejlődéshez.

Eltársak! Az elmúlt 3 év alatt értünk el eredményeket az irodalomban és a művészetekben is, erősödött a szocializmus eszméit valló, érte meggyőződéssel küzdő, társadalmi felelősséget vállaló művészek tábora. *Pezsgő élet, alkotó munka folyik a művészetek minden ágában, a képzőművészeti, zenei, irodalmi, színházi életben.*

A növekvő közéleti érdeklődés egészséges jeleit figyelhetjük meg szépirodalmunkban, a szaporodó

írói riportokban, tudósításokban. Eszméileg erős és tehetséges fiatal művész- és írónemzedék jelentkezett és tör előre. Támogatjuk azokat az írókat, művészeket, kritikusokat, akik harcolnak irodalmi és művészeti közéletünk egészséges légköréért és bátran, szenvedélyesen küzdenek a szocialista művészettől idegen törekvések ellen. *Művészeink, íróink gyorsan változó életünk hiteles, pártos ábrázolásával szolgálják szocializmus építő népünket.*

Mi a szocialista irodalom magasabbrendűségét valljuk, ezért minden erőnkkel és eszközzel segítjük és segíteni fogjuk a szocialista-realista irodalmat és művészetet. Segíteni fogjuk a még nem szocialista világnézetű alkotók eszméi átalakulását is. Nem formális egységre van szükségünk. Az igazi egységet megteremteti csak elvi alapon, szívósság, meggyőző munkával lehet, a marxizmussal szembenálló, attól eltérő felfogások ellen vívott következetes eszmei harcban. Az eszmék területén nincs és nem lehet békés együttélés.

Művészetpolitikánknak az a legfontosabb feladata, hogy elősegítse a magas színvonalú, meggyőző erű szocialista megalkuvás nélküli harcot a burzsoá maradványok és a kapitalizmus világából beáramló dekadens polgári és kispolgári nézetek ellen.

V.

A pártmunka kérdései

A Magyar Szocialista Munkáspárt, a munkásosztály marxista-leninista elmélettel felfegyverzett élcsapata. A párt több mint négy évtizede, megalakulása óta egyetlen feladatának a munkásosztály, a dolgozó nép szolgálatát tekintette. *A párt és a tömegek közötti kapcsolatok ma szorosak, a párt a nép élén, a néppel együtt, a népért dolgozik és vezeti a szocializmus teljes felépítéséért vívott harcot.*

A párt szerepe a szocialista építés előrehaladásával növekszik, mert sokasodnak, bonyolultabbá válnak a gazdasági és kulturális feladatok, s a politikai küzdelmek is mindinkább ideológiai köntöst öltenek.

A legfontosabb kérdés a párt általános irányvonalának helyessége. A Központi Bizottság meggyőződése szerint pártunk tevékenységében a győzelmes marxista-leninista eszme, a kommunista politika érvényesül. Belső pártéletünkben érvényesülnek a pártélet lenini normái, a demokratikus centralizmus, a kollektív vezetés.

A személyi kultusz intézményesített rendellenességeit a párt újjászervezésének első napjaiban kiküszöböltük: a Rákosi-kibékelt kezdetől fogva távol tartottuk a párt, az ország politikai életétől — hangsúlyozta a beszámoló és megállapította, hogy a párt legfőbb vezetési szerveiben éppúgy, mint valamennyi szervében ettől az időponttól kezdve érvényesült ismét teljes mértékben a vezetés lenini, kollektív elve. A pártélet lenini normái érvényesülnek a párt belüli nézeteltérések megoldásában is.

Tapasztalataink ismét megerősítik azt a marxista elvet, amely szerint a személyi kultusz idegen a szocializmustól és ellentétes vele, nem pedig a szocializmus, a proletárdiktatúra szükségszerű terméke.

A személyi kultusz egyszer s mindenkorra a múlté pártunkban, mert következetes harcot hirdettünk és vívtunk ellene. Ez a következetesség azt jelentette, hogy elutasítottuk a félmegoldásokat, levontunk minden politikai és személyi konzekvenciát, azt jelenteti, hogy ragaszkodtunk a marxista-leninista eszméhez.

Pártunk eredményes munkájának

forrása az, hogy a dogmatizmus és a revizionizmus ellen vívott kétfrontos harcban megőrizte a marxista-leninista eszmék tisztaságát. A magyar kommunista-mozgalomban a revizionizmust is, a szeptás dogmatizmust is visszavonhatatlan történelmi vereség érte. *A kétfrontos harc pártunk számára nem taktikai jelszó, hanem állandó feladat, a marxizmus-leninizmus lényegéből következik.*

A dogmatikus-szeptás felfogás és szemlélet ma főképp azzal gátolja és nehezíti az előrehaladást, hogy értetlenül áll szemben a szocialista társadalmi fejlődés szükségleteivel, egykor időszerű, de elavultá vált jelszavakat kér számon, szemben áll pártunk szövetségi politikájával. E felfogás és szemlélet veszélyt okoz, hogy a személyi kultusz rossz hagyományaihoz kapcsolódik, s a nemzetközi helyzet áforradalmi, antimarkista megítélésével is összefügg.

A marxizmus-leninizmus tisztaságának megőrzése, alkotó alkalmazása, a helyes politika is csak úgy vezethető nagy győzelmekhez, hogy pártunk a harcban összekovácsolódott és egységes volt. Az egység nem formális kérdés. Az egység nem zárja ki, hanem feltételezi a kérdések sokoldalú megvitatását, s e vita során a különböző vélemények kifejtésének lehetőségét. Pártunk egysége azt jelenti, hogy a párt valóban alapos és behatározó vita után hozzon határozatokat, amelyek azután mindenre kötelezőek és a végrehajtásban érvényesüljön a szigorú fejelem.

Pártunk politikája, a marxizmus-leninizmus alkotó alkalmazásával olyan bonyolult kérdésekre adott választ, mint az osztályharc és az osztályszövetség összefüggése; az ellenforradalommal vívott harc és a szocialista konszolidáció; a mezőgazdaság szocialista átszervezésének problémái — mondotta, majd megállapította, hogy a szocialista építőmunka eredményei a marxista-leninista elmélet sikerei is voltak, a gyakorlatban igazolták az elmélet helyességét. Ideológiai munkánk még elmarad a társadalmi fejlődés, a lehetőségek és a követelmények mögött. A marxizmus eszméi ofenzívája az egész szocialista építő-

munka parancsoló szükségessége. A polgári és kispolgári ideológia legyőzése, a társadalmi tudat szocialista átalakítása a szocializmus teljes győzelmének elengedhetetlen feltétele és része.

A káderek nevelésével és kiválasztásával foglalkozva a beszámoló megállapította: a helyzet ezen a területen egészséges. Megszűnt a titokzatosság és a pártszervezetek egyre inkább sokoldalúbban, előitéletek és sablonok nélkül ítélik meg az embereket. A múltbeli érdemek számontartásán és változatlan megbecsülésén kívül a kádermunkában most előtérbe került a feladatra való alkalmasság követelményeinek érvényesítése. A kádermunkában az eszméi és politikai képzés mellett mindig ügyelni kell rá, hogy mindenkit megövjünk a hosszú ideig végzett jó munka után még rendes embereket is megkísérítő hibáktól, a személyes népszerűség hajszolásától, az elbizakodottságtól, a hatalmaskodás veszélyétől. A legjobb orvosság e tekintetben is a pártnak az utóbbi években kialakított egészséges munkastílusa.

A párt munkastílusának lényeges vonása változatlanul az, hogy a párt minden tagjának és funkcionáriusának eleven és szoros kapcsolatban kell élnie a dolgozó tömegekkel. Ez az eredményes pártmunka elengedhetetlen feltétele. A kommunista magatartásában az elvi szilárdság egységben van a dolgozó emberek mindennapos gondjai iránti figyelmességgel és humanizmussal. A kommunista vezetőktől meg kell követelnünk a szerénységet és a közösség áldozatkész, önzetlen szolgálatát.

Pártunkról szólva meg kell említeni azt is, hogy az egyesülés folyamata teljesen és véglegesen befejeződött. Senki sem tartja számon, hogy párttagjaink közül az egyesülés előtt ki volt a kommunista, ki a szociáldemokrata párt tagja. Ma az embereket pártunkban kizárólag munkájuk, magatartásuk, aktivitásuk, a munkára való rátermettségük alapján különböztetik meg. Ez helyes és öröndetes. Ma a párt mindennapi munkájában érezzük annak a nagy történelmi győzelemnek áldásos hatását, hogy a magyar munkásosztály két pártja a marxizmus-leninizmus eszméi alapján egyesült és — most már joggal elmondhatjuk — egységes, szellemében és munkamódszereiben egyaránt kommunista pártlává fejlődött.

Pártunk marxista-leninista párt, a proletár internacionalizmus alapján áll. Legfőbb internacionalista kötelességünknek tartjuk, hogy a nemzetközi kommunista-mozgalom egységének további megszilárdításán munkálkodjunk és hazánkban teljesen felépítsük a szocialista társadalmat.

A Magyar Szocialista Munkáspárt szolidáris a Szovjetunió Kommunista Pártja XX. és XXII. kongresszusának nemzetközileg is értékes megállapításaival. E tekintetben is a kommunista és munkáspártok 1960-as moszkvai tanácskozásán kiadott nyilatkozathoz tartjuk magunkat, amely teljes joggal állapítja meg, hogy: „... Az SZKP XX. kongresszusának történelmi határozatait nemcsak az SZKP és a Szovjetunióban folyó kommunista építés szempontjából nagy jelentőségűek, hanem új korszak kezdetét jelentették a nemzetközi kommunista-mozgalomban is, előmozdították további fejlődését a marxizmus-leninizmus alapján...”

A kommunista világmozgalom egysége — ma inkább, mint valaha — a szocialista forradalom létérdeke.

Rendíthetetlenül bízunk a marxizmus-leninizmus igazságaiban, abban, hogy a nemzetközi kommunista-mozgalom teljesen le fogja győzni mind a revizionista, mind pedig a dogmatikus, szeptás téveszméket. Meggyőződésünk, hogy a nemzetközi kommunista-mozgalom ereje és egysége a marxizmus-leninizmus diadalmas eszméi alapján tovább nő és szilárdul.

Kádár János befejezésül a többi között a következőket mondotta:

Mélyen meg vagyok győződve arról, hogy pártunk VIII. kongresszusa a napirenden levő nagy fontosságú kérdéseket alaposan megtárgyalva, megfelelő határozatokat hoz, történelmi feladatát jól megoldja. Bizonyos vagyok abban, hogy a kongresszus új lendületet fog adni pártunk egész tevékenységének, népünk alkotó munkájának a szocializmus építésének hazánkban.

Kádár János beszámolóját nagy-aos egyetértés fogadta.

A kongresszus folytatja munkáját.

(A hozzászólásokat lapunk következő számában ismertetjük.)

Kódy Zoltán és Kádár János, az MSZMP KB első titkára a kongresszus szünetében

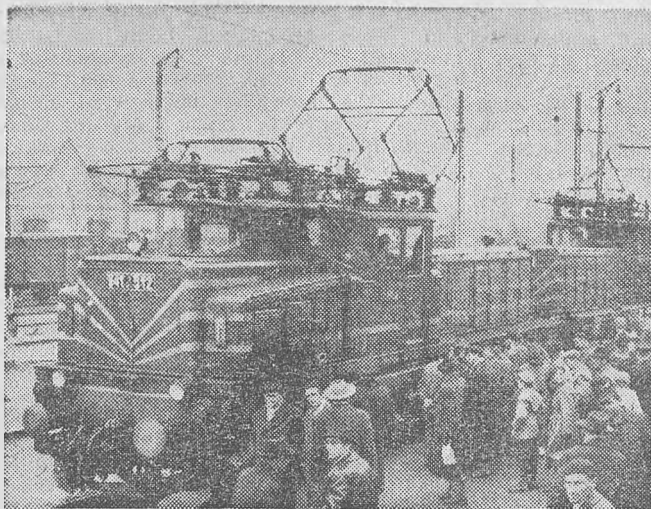
Átadták a forgalomnak a Budapest—Miskolc közötti villamosított vasútvonalat

November 17-én délelőtt be- futott az első villamos- mozdony vontatta vasúti szerelvény a zászlódíszbe öltözött miskolci Tiszai pályaudvarra:

megépült az ország második, 182 kilométer hosszúságú villamosított vonala.

Az ország második legnagyobb iparvidékét a fővárossal összekötő vasútvonal korszerűsítését két ütemben hajtották végre. 1956-ig Hatvanig építették ki a villamos vezetéket, és a Hatvan—Miskolc közötti szakasz építéséhez 1957-ben láttak hozzá.

Az eredeti átadási határidő 1963 vége lett volna, de ezt az év elején egy esztendővel csökkentették. Az építkezés dolgozói még ezt a határidőt is lerövidítették, mert a pártkongresszus tiszteletére vállalták, hogy a vasútvonal villamosítását november 20-ig befejezik. A munka méreteire jellemző, hogy csupán Hatvan és Miskolc között 50 ezer köbméter földet mozgattak meg, 18 ezer köbméter betont, 320 kilométernyi vezetéket és 400 kilométernyi hosszúságú tartósodronyot szereltek fel. A MAV villamos felsővezeték építésvezetőség dolgozóin kívül de- rekas munkát végeztek a vas-

Az első villanyvonat fogadása a miskolci Tiszai pályaudvaron

úti Távközlő Biztosítóberendezési Építési Főnökség munkásai és a Posta dolgozói is.

A munka befejeztével lehetővé vált, hogy ezentúl Budapest és Miskolc között villamos mozdonyok továbbítsák a szerelvényeket.

Ez jelentősen csökkenti a vasúti üzemi önköltséget és lehe-

tővé válik, hogy a felszabadult gőzmozdonyokat más vonalakra használhassák fel. A vasúti szerelvényeket a Klement Gottwald-gyár Ward-Leonard típusú mozdonyai továbbítják, de rövidesen üzembe helyezik a külföldről vásárolt 3000 lóerős, 160 kilométeres óránkénti sebességgel közlekedő szilícium-egyenirányítós mozdonyokat is.

Tervtúlteljesítés, önköltségcsökkentés a kongresszusi munkaversenyben

Az MSZMP VIII. kongresszusa tiszteletére folyó munkaversenyről újabb üzemekből érkeztek jelentések vállalt ígéretek teljesítéséről, új vállalkosokról.

A dunajvárosi 26. Építőipari Vállalatnál 82 lakás építéséhez elegendő középblokkhoz szükséges cementet takarítottak meg, s a blokküzem dolgozói négy helyett öt lakáshoz elegendő középblokkot készítenek naponta.

A nagylengyeli olajbányások 16 000 tonna olajjal tetézték esedékes tervüket és több mint egymillió forinttal csökkentették a termelési költségeket.

A Dunai Vasmű tüzállómű szakemberei félmillió forintot évi önköltségcsökkentés tervén dolgoznak sikerrel, a tüzálló anyagot kívánják helyettesíteni hazai alapanyaggal.

Diósgyőrött újfajta frissítőércel csökkentik az acélgégyártás önköltségét, a drágán beszerezhető indiai érc pótlásával 10 forinttal olcsóbban állítják elő az acél tonnáját, ami az év végéig egymillió forintos megtakarítást eredményezhet.

A Magyar Pamutipar műszaki dolgozói a fordulatszám növelésével „megfiatalították” számos szövőgépet és így 15 százalékkal emelik a termelést.

A borsodi szénmedencében a kongresszusi verseny eredményeként elsőnek a Sajóvízgyi Rányüzem fejezte be évi tervét.

A Lábatlani Cement- és Mészművekben az év első felé-

ben több hónapig nem teljesítették a tervet, és csaknem 4000 tonnát adósság gyűlt össze. A kongresszusi munkaverseny azonban fordulatot hozott az ország legnagyobb cementtermelő üzemében; emelték a műszaki színvonalat, s így jobban kihasználhatták a berendezéseket. A többi között új ellenőrző és irányító műszerekkel látták el a klinkerégető kemencéket. A termelékenység növelésére ösztönzőbb bérézést vezettek be a cementőrleknél és a klinkerégetőknél.

Igy a lábatlani cementgyár dolgozói nemcsak pótolták elmaradásukat, hanem 5000 tonna cementtel megelőzték időarányos tervelőírásukat. Az Építésügyi Minisztérium kérésére most vállalták, hogy az év végéig még 6000 tonna cementet gyártsanak terven felül.

A Magyar Selyemipari Vállalat kispesti Hungária Jacquard-gyárában a dolgozók kongresszusi versenyvállalásai egy fő cél köré csoportosultak: vállalták, hogy 50 régi, sima kelme gyártására alkalmas szövőgépet átalakítsanak. Alkalmassá teszik a jobban értékesíthető mintás szövőmű selyem, klocké és paplanbrokát gyártására. Versenyvállalásukat, a műszakiak és a karbantartó műhely Május 1. szocialista brigádjának lelkes közreműködésével, egy hónappal a határidő előtt teljesítették.

A gyár számára a gépek átalakítása azt eredményezte, hogy ebben az évben 480 000, jövőre pedig 700 000 négyzet-

méter paplanbrokátot többet adhatnak át a külkereskedelmnek, s ez több százezer dollár többletbevételt hoz majd.

Folytatják az ENSZ-ben a szovjet-amerikai tárgyalásokat Kubáról

Az amerikai külügyminisztérium bejelentette, hogy felmentették az aktív szolgálatból a légierőknek azt a 14 000 tartalékost, akit a kubai válság idején behívtak. Egyidejűleg hatályon kívül helyezték azt a rendelkezést, hogy nem engedik leszerelni az amerikai haditengerészetnek azokat a sorkatonáit, akik egyébként február 28-án szerelt volna le. A karibi feszültség enyhülésével összefüggésben az amerikai stratégiai légiparancsnokság utasítást kapott McNamara hadügyminisztertől, hogy állítsa vissza a „normális készletléti állapotot”.

Az amerikai Florida-államban továbbra is fenntartják a katonai készletet, s nem szüntették meg a kubai válsággal kapcsolatban hozott rendkívüli katonai intézkedéseket.

Az ENSZ-ben rövidesen folytatódna a szovjet-amerikai tárgyalások Kubáról. Stevenson, az amerikai ENSZ-delegáció vezetője legutóbbi nyilatkozatában kijelentette, hogy a tárgyaló felek közelebb jutottak a megegyezéshez bár még több kérdés függőben maradt.

U Thant, az ENSZ ügyvezető főtitkára megbeszélést folytatott Lechugával, a kubai állandó ENSZ-küldöttség vezetőjével.

Gyors megegyezésre szólította fel az ENSZ-közgyűlés a genfi leszerelési értekezletet

Az ENSZ közgyűlésének ülésén Csatorday Károly, a közgyűlés 1. számú bizottságának nevében betérjesztette 33 ország küldöttségének határozati javaslatát, amelynek értelmében a legrövidebb időn belül megegyezésre kell jutni az általános és teljes leszerelésről. A határozati javaslatot a közgyűlés 84 szavazattal Franciaország tartózkodása mellett elfogadta és felszólította a Genfben összeülő tizennyolchatalmi leszerelési bizottságot: az építőszellemű kompromisszum jegyében mindaddig folytassa a tárgyalásokat, amíg teljes megegyezésre nem jutnak a leszerelés kérdésében.

A közgyűlés folytatta a gyarmati kérdéssel foglalkozó tizennyolchatalmi bizottság jelentésének megvitatását. Algéria képviselője javasolta, hogy minden gyarmatnak a legrövidebb időn belül bizottságnak függetlenségét,

A szenegáli küldött követelte, hogy az ENSZ-ből zárják ki Portugáliát és a Dél-afrikai Köztársaságot, amiért azok nem hajlják végre az ENSZ-nek a gyarmati kérdésben hozott határozatait.

Románia képviselője rámutatott, hogy az utóbbi két évben csupán kilenc gyarmati terület vált függetlenné. Minthogy még nyolcvan gyarmati terület nem független, igen sok időnek kell eltelnie a gyarmatosítás felszámolásáig, ha ilyen lassú ütemben válnak csak függetlenné ezek a területek.

Jordánia képviselője hangoztatta, hogy az adeni angol haditámaszpont fenyegeti az egész Közép-Keletet.

A közgyűlés politikai bizottságának ülésén Zorin, a Szovjetunió képviselője javasolta, hogy a genfi tizennyolchatalmi leszerelési bizottság elé utalják az ENSZ 17. közgyűlésé-

nek napirendjére a szovjet küldöttség javaslatára annak idején felvett pontot. „A preventív nukleáris háború propagandájának elítéléséről.” Zorin hangoztatta, hogy

a Hruscsov—Kennedy üzenetváltás következtében újból remélni lehet a béke megerősödését és a nemzetközi feszültség csökkenését.

Ezért javasolja a szovjet küldöttség, hogy a közgyűlés e napirendi pontját utalják a genfi értekezlet elé. A politikai bizottság következő ülésén vitatja meg a szovjet javaslatot.

A közgyűlés költségvetési bizottságának ülésén betérjesztették Brazília, Irak, Nigéria, Szudán, Szria és Tunézia határozati javaslatát, amelynek értelmében a titkárság személyzetét „igazságosabb földrajzi megoszlás” szerint kell kiválasztani.

A francia választások első fordulójának eredményei

Jelentősen növekedett a kommunista párt szavazatainak száma

október 28-i népszavazásnál volt.

A leadott szavazatok közül

a Francia Kommunista Párt 3 992 431 szavazatot kapott, a leadott szavazatok 21,78 százalékát.

(Az 1958. évi nemzetgyűlési választásokon a párt a szavazatok 18,9 százalékát szerezte meg.) A gaulleista UNR-re leadott szavazatok száma 5 847 403, vagyis a szavazatok 31,9 százaléka.

A többi nagyobb párt a következő eredményt érte el: Függetlenek és Parasztok Szövetsége 2 458 988, Francia Szocialista Párt 2 319 662, MRP 1 635 452, radikális párt 1 384 998.

A 482 tagú nemzetgyűlés mandátumai közül az anyarszámban 96 mandátum sorsa dőlt el. (Az első fordulóban a mandátum elnyeréséhez a jelöltnek az összes szavazatok több mint felét kellett megkapnia. A második fordulóban viszont a legtöbb szavazatot kapott jelölt megkapja a mandátumot.)

A Francia Kommunista Párt 9 mandátumot szerzett már az első fordulóban

(a felosztalott nemzetgyűlésben tíz kommunista képviselő foglalt helyet), az UNR 45, a Függetlenek és Parasztok

Szövetsége 19, az MRP 14, a radikálisok 8 és a szocialista párt 1 mandátumot szerzett.

Az ismertebb francia politikusok közül nemzetgyűlési képviselővé választották Maurice Thorezt, a Francia Kommunista Párt főtitkárát, Waldeck Rochet főtitkárhelyettest, továbbá Chaban Delmast, a felosztalott nemzetgyűlés elnökét, Maurice Faure-t, a radikális párt elnökét, valamint Pflimlin és Pleven volt miniszterelnököket.

Nagy meglepetésre, vereséget szenvedtek Paul Reynaud és Pierre Mendes-France volt miniszterelnökök.

Csak a második fordulóban dől majd el, hogy tagja lesz-e az új nemzetgyűlésnek Guy Mollet, a szocialista párt főtitkára és Michel Debré, De Gaulle első miniszterelnöke.

Tito fogadta Rapackit

Tito jugoszláv köztársasági elnök fogadta Rapacki lengyel külügyminisztert.

Az USA visszavonja Angliából az U-2-es gépeket

Az angol légügyi minisztérium közleménye szerint az Egyesült Államok visszavonja U-2-es gépeit Angliából.

Az alkohol romboló hatása

II. RÉSZ

Az alkohol hatása az idegrendszerre és az elmeműködésre

Az eddig tárgyalt alkohol okozta megbetegedések sorából a máj sérülése kiemelkedik, azért, mert a májsejtek zsírgazdagok és így az alkoholnak a sejtfalakon keresztül való beszűrődése, lévén az alkohol zsírnemű anyagokban jól oldódó vegyület, igen könnyen lehetséges. Az alkoholnak ezen tulajdonsága miatt különösen vonzódása van az idegrendszer zsírnemű anyagokban gazdag szövetei iránt. Ezt a vonzódást, illetve a következményes ráhatást még az is fokozta, hogy az idegrendszer, például az agyvelő sokszorosan bővebb érhalózzattal van ellátva, mint a szervezet bármely szerve.

Az agyvelő a legmagasabb, speciálisan emberi elmeműködés központi szerve, a belőle eredő agyidegek (12 pár agyideg van, a száglo, a látó, a nyelést mozgató, a szemgolyót mozgató stb.) többnyire életfontosságú szerepet töltenek be. A gerincvelő, ami a csigolyák által zárt területen, mint egy csőben a tarkótól a deréksíngolyáig húzódik, összekötő rendkívül bonyolult működést végző agyvelő és a gerincvelőből eredő kerületi, mozgató

és érző idegek között. Egy példával élve, ha elhatározom, hogy felemelem a jobb kezem, ez az elhatározás az agyvelő külső, ún. agykérgi területén levő központból indul ki. Az ingerület ebből a központból kiinduló mozgatópályán, amely a gerincvelőben folytatódik, halad és a gerincvelőből a karizmotok beidegző kerületi mozgató idegre kerül és felemelem a karomat. Vagy ha az ujjamat megszurom, ezt az ingerületet az ujjon levő kerületi érzőidegek rendkívüli gyorsasággal továbbítják a gerincvelőn keresztül az agykéreg érzőközpontjába. Tehát bár az ujjamat szúrtam meg, a fájdalmat az agykéreg érzőközpontjának megfelelő helyén érzem. Ezért lehetséges, hogy pl. ha valakinek „meggyűlik” az ujjá és ez nagy fájdalmat okoz, ha bevesz egy aspirint, az aspirin fájdalomcsillapító hatása következtében nem érzí a fájdalmat, mert az aspirin az agykéreg fájdalomérző központját bódította el egy időre. pár órára. Tehát annak dacára, hogy mondjuk egy ujjára került száka miatt fennálló gennyvesedést az aspirin egyál-

talában nem befolyásolja, mégsem érezzük a fájdalmat, mert a megfelelő fájdalomérző agyvelő központot az aspirin vagy más erősebb fájdalomcsillapító időlegesen megbénítja, a fájdalom észrebevására képtelenné teszi.

Se szeri, se száma azoknak az ideg- és elmebetegségeknek, amelyek az idegrendszerben az alkohol károsító hatása következtében keletkezhetnek.

Gyakori például az alkohol okozta mozgásképtelenséggel, fájdalommal, szibadással járó ideggyulladás, illetve sok ideggyulladás. A végtagok idegtörzsei betegszenek meg és ez járásképtelenné, karjait használni nem tudó, nyomorékká teszi a beteget, azon kívül súlyos fájdalmak gyöttrik.

Az idegtörzsek, idegkötegek rendkívül sok idegszállból állnak ugyanúgy, mint ahogy egy kábelben sok vékony drót van egymás mellett. Az idegszálat alkotó sejtek alkoholos roncsolódása következtében az egyes idegszálok töredeztettek, zsuogorodottak lesznek. Nemcsak arról van azonban szó ilyen esetekben, hogy az alkohol közvetlenül befolyásolja az

idegsejteket, hanem ennek a károsodásnak más oka is van: Az idegrendszer táplálására, anyagcseréjének biztosítására igen sok B₁ vitamin szükséges. Ez a vitamin részben a tápanyagokkal kerül a szervezetbe, részben a belek is termelik. Az alkohol a szervezetben való elbomlása közben igen nagy mennyiségű B₁ vitamint tartalmazó használt fel. Tehát a rendszeres és túlzott alkoholfogyasztás következtében a szervezetben igen nagy B₁ vitaminhiány keletkezik. Mivel pedig B₁ vitamint a bélrendszer is termel,

a belek alkohol okozta károsodása a szervezet saját B₁ vitamin termelését is csökkenti, tehát kettős oka van az alkohol okozta B₁ vitaminhiánynak.

Egyfelől az idegtörzseket alkotó idegsejtek károsodása, másfelől a két okból is deficiens B₁ vitaminhiánytartás hozza létre a végtagok ideggyulladásos állapotát, nemritkán a látóideg gyulladását, amely komoly látási zavarokhoz, esetleg vaktsághoz vezet.

Az alkoholfogyasztásnak ez a károsító következménye nem kis feladat elé állítja a gyógyító orvost. Volt pl. olyan, igen erőteljes fizikumú fizikai dolgozó betegünk, aki bönán, járásképtelenné került idegszálllyunkra. etetni kellett, mert a karjait nem tudta emelni, teljesen magatehetetlen volt. Nem valami könnyen szokás napos kezelés után tudtuk visszahozni az életnek a családnak.

Három fontos magyar—szovjet külkereskedelmi megállapodást írtak alá Moszkvában

Moszkvában Ince Jeno és Nyikolaj Patolicsev külkereskedelmi miniszterek aláírták az 1962. évi magyar—szovjet árucserelöngalom bővítéséről, az 1963—1965. évi áruforgalom további fejlesztéséről és az 1963. évi kölcsönös áruszállításokról szóló jegyzőkönyvet. A jegyzőkönyvek értelmében 1963—1965-ben számottevően fokozódik a két ország áruforgalma a megelőző évekhez, és az eredeti hosszulejártatú egyezmény előírásaitól képest.

Az ideai szállításokhoz viszonyítva 1963-ra szintén növekvő forgalmat irányoz elő a jegyzőkönyv. A jövő évi magyar—szovjet árucserére több mint 650 millió új rubel értékű lesz. A Szovjetunió traktorokat, mezőgazdasági gépeket, útépitő, olajfúró és kohászati berendezéseket, könnyűipari

gépeket, gépkocsikat, csapágyakat, vasércet, kőolajat és kőolajipari termékeket, kőszén, villamos áramot, gyapotot, faárukat, apatitot, vegyszereket, közszükségleti cikkeket és más árukat szállít hazánknak. Magyarország egyebek között élelmiszer- és vegyipari, híradástechnikai berendezéseket, fémforgácsoló gépeket, Diesel-mozdonyokat, vasúti személykocsikat, ellenőrző- és mérőműszereket, ruházati és kötöttárukat, gyógyszer, cipőt, gyümölcs- és zöldségkonzerveket szállít a Szovjetunió felé.

A jegyzőkönyvek aláírásánál szovjet részről ott volt Ivan Szemcsasztnov külkereskedelmi miniszterhelyettes, Mihail Losakov, a külkereskedelmi minisztérium kollégiumának tagja, és a szovjet gazdasági vezetők szervek több felelős munkatársa.

A helyesen megválasztott környezet biztonságot ad a szabadulónak...

„Veszélyes megbízás...”

A szabadságvesztésre ítélt nyíregyházi munkahelyén több fegyelmi büntetést kellett kiosztani olyan elítéltek között, akik szabadulótársaiknak megbízásokat adtak.

A letartóztatottakra kötelező magatartási szabályok szigorúan tiltják a hozzátartozókkal, vagy idegenekkel engedély nélkül bármilyen úton való érintkezést. Aki ezt a szabályt nem tartja be, nemcsak személyes kockázatot vállal, de megdöbbenést is okozhat hozzátartozóinak is.

Számos példát idézhetnénk arról, hogy a szabadulók hogyan játszották ki a még bent maradt, régi elítelt társaik hozzátartozóit — hazudozással pénzt, vagy más értékeket csaláltak ki —, de az is megtörtént már, hogy egyszerűen kirabolták őket. Nem egy esetben szétzillesztett családi kapcsolatok, könny és szomorúság jelezte az ilyen „megbízottak” útját...

Hasonló a helyzet a börtönben kötött barátságokkal is. Az ilyen „barátság” nem lehet alapozni, hiszen két börtönből jött ember, csak vak vezet világtalant — alapon „segítheti” egymást. Az ilyen „barátság” legtöbbször ismét a börtönben ér véget.

A nyíregyházi munkahelyen hallottunk konkrét példát is arról, hogy egy nyolc órakor szabadult elítelt tizenegy órakor már ki is rabolta jóhiszemű „megbízója” hozzátartozóit...

Gondolkozhatnak ezen Matolcsi Bertalan, Varga Miklós és más, hozzájuk hasonló „jóhiszemű” elítéltek: érdemes-e kockáztatni a munkahelyen? Érdemes-e a családot, a hozzátartozókat esetleges zaklatásnak kitenni, prédának dobni a törvényeket semmibe vevő lelkiismeretlen emberek elé?

Semmiképpen se.

A szabadulás utánra egyre több elítéltenél elhatározott törekvés arra, hogy az új életet ott kezdje el, ahol a bűncselekményt elkövette. Az utat ott folytatni, a bűnt ott jövátetni, a becsületet abban a közösségben visszaszerezni, ahol elvesztette, a leghelyesebb törekvés. Ehhez az elhatározáshoz természetesen józan fő, állhatatos akarat kell. Ezzel szemben, jövőjüket illetően, még mindig sokan teszik fel a kártyájukat kétes tétre: „szabadulás után bárhol is kerülni, de mennél messzebb, minél távolabb a régi környezettől, oda, ahol nem ismeri őket senki.”

A környezetnek — vitathatatlan — van

Sok visszaeső elítelt saját példájával tudná bizonyítani, hogy bár a környezetet nem egyszerűen otthagya, teljesen ismeretlen, újjal cserélte fel, mégsem bírt ember lenni. Nem bírt ember lenni, mert — a környezetét felcserélte ugyan — saját könnyelműségét magával vitte az új környezetbe. Az eredmény: amerre csak járt, mindenütt eljárt az a becsület, s mind kevesebb reménnyel indulhatott a mindig rózsás reményekkel kecsegtető, s gyakran kiábrándító, és csalódást okozó ismeretlen felé. Végül a kör bezárult, odajutott vissza, ahonnan elindult, de sokkal alacsonyabb fokon.

Felvetődhet a kérdés: mit tegyen akkor az, akinek a bűncselekményével végleg kitelt az ideje a régi munkahelyen? Ha nem fogadja be a régi közösség, ha nem kaphatja vissza a régi becsületét? Erre is számos jó példa ad választ.

Az ilyeneknek

újra kell kezdeniük

a lehetőségek között számukra legmegfelelőbb munkaterületen.

Szellár József elítelt sokan ismerhetik a Sopronkőhidai Országos Börtönben. Ez az ember valamikor a Debreceni Hajlítót Bűtorgyár dolgozója volt, s nagyon becsületesen dolgozott. A munkája elvégzése mellett tanult, tanulmányait elvégzése után pedig rábízták az egyik nagy bútorgyár vezetésére. Mint üzletvezető nem állta meg a helyét, bűnt követett el a társadalmi tulajdon ellen. A büntetés letöltése után ilyen emberre természetesen nem bízhatják meg egyszer az üzlet vezetését. Szellár visszament a gyárba, ahol régen mint asztalos dolgozott. Szorgalmával, helyes magatartásával hamarosan kivívta a

hajdani munkatársak elismerését. Visszaszerezte a becsületét!

Ugyancsak a debreceni bútorgyárban találkoztunk ifj. Tömöri Gábor volt elítelttel is. Ezt az alig húszéves fiút üzemi lopás miatt ítélték el egy év és nyolc hónapra. Szabadulása után idejött vissza. Kezdetben anyagmozgató volt, most már mint gépmunkás dolgozik a gyárban. Tömöri rendszeren viselkedett, igyekezett bizonyítani, hogy nagyon megbánta a bűnét és szeretné jövátetni azt. A gyár kollektívája lehetőséget adott neki erre. Udvari segédmunkásból került az anyagcsiszolóba, később — mert az egyszerű munkában is becsületos volt — bízták rá igényesebb munkát, gépet.

Nem könnyű a helyzetük

a hosszú idő után szabadulni parasztembereknek sem. Mert az elhelyezkedéssel kapcsolatban jelenleg talán az ő fejükben uralkodik a legnagyobb zűrzavar. A hosszú szabadságvesztés alatt a különböző börtönökben kitanulták a cipész, a szövő, az asztalos vagy más mesterséget, s most azzal a reménnyel várják a szabadulást, hogy ebből majd könnyedén megélik. Annál is inkább, mert szabadságvesztésük előtt, többségük mint egyéni gazdálkodó dolgozott, s most, hogy termelőszövetkezet van, úgy érzik, meglazult bűnt az a kötelek, ami a földhöz vonzotta, kötötte őket. Úgy gondolják, mivel termelőszövetkezetbe vitte a család a földet, ott most már nincs rájuk szükség, ha volna is. A termelőszövetkezeti munka nem kecsegtet olyan keresettel, mint a börtönben tanult ipari szakma. Téves ez a nézet. Mert a föld visszavárja

az őt szerető művelőit. Nem magányosan, jármos igával, de kollektíven s erőgépekkel megkönnyített földművelésre. Vissza is megy, akinek szíve van a földhöz.

Társadalmunk nem azért hozta létre a szabadságvesztésre ítélt munkáltatását, hogy akik jelenleg börtönben vannak, s megtanulják valamelyik szakmát, szabadulás után — még ha szakmunkások lettek is — kizárólag abban a szakmában helyezkedhessenek el.

A szabadságvesztés idején való dolgoztatás, a foglalkoztatható humánus nevelési módszer. Attól a gondolatától vezérelve, hogy a munka — amely hajdan az embert kiemelte az állat világból s a föld urává tette — a szabadságvesztésre ítéltet is kiemelve a régi léha, könnyelmű életből, s a társadalomnak hasznos, becsületos tagjává nemesíti.

Hogy szakmát is tanulnak a börtönökben s e szakmához sokan fűznek komoly reményeket? Ez így helyes, így kell hogy legyen. Jogosan reménykedhetnek a börtönben szerzett szakmunka utáni megélhetésben azok az igazán jóra törekvő elítéltek, akiknek szabadságvesztés-büntetésük előtt — sokszor önhibájukon kívül — a régi társadalom örökségeként nem volt hovatartozásuk se falun, se városban.

Akkor a parasztemberek részére kárba vesztett a szakmunka tanulása? Szó sincs róla! Bármilyen szakmában szerzett tapasztalatnak komoly hasznát veszik a nagyüzemi szervezett munkában, a legegyszerűbb növénytermesztési brigádban is, a jó kollektív élet kialakításában, az emberek egymáshoz való viszonyának a formálásában és így tovább.

Manapság, sajnos, még mindig találkozni olyan szabadult parasztemberekkel, akik hónapokig szaladgálnak a börtönben tanult szakmában való elhelyezkedésük érdekében, holott a termelőszövetkezetben a falujukban még ha száz kezük volna is, mindnek jutna munka.

Veszélyes ez a tétlenség,

könnyelműsége vall, könnyen ferde útra vihet.

Egy dolgot nem szabad elfeledni senkinek: a szabadságvesztés-büntetés közben kell felkészülniük arra, hogy amit vétekelt, ott, ahol vétekelték igyekezzenek a szabadulás után jövátetni. Így kívánja ezt a tisztesség, így kívánja a becsület.

Nagyon tévednek, s végzetes lehet a tévedésük azoknak a szabadulónak — sajnos, találkozni még nem egygyel —, akik szabadulásuk után, a különböző társadalmi szerveknél úgy lépnek fel, mintha a börtönben töltött idő számukra előjogokat jelentene. A szabadságvesztés-büntetés letöltése senkinek nem jelent előjogot, nem biztosít kedvező kivételt!

Aki a fentiek tanulságát helyesen figyelembe véve lépi át a szabadulás küszöbét — szerényen, szorgalommal fogja meg az adott munka lehetőségét s nem felejt el, hogy a társadalommal szemben fokozott kötelessége van és egyelőre semmi követelménye nincs —, az előtt nyitva áll a tisztesség, a megbecsülés útja.

Követendő példa

A letartóztatottak közül sokan előbb felismerik cselekményük helytelenségét és társadalmi veszélyességét, mint társaik. Az ilyen elítéltek később a nevelőknek is segíteni tudnak. Elsősorban azok a zárkavezetők segítenek, akik maradék nélkül magukévá teszik a kötelezően előírt magatartási szabályokat, és maguk is segítenek zárkátársaiknak a szabályok betartásában. Ha a zárkában jó a közösségi szellem, ha őszinte, nyílt légkör uralkodik — ez már komoly segítség. Az ilyen légkör kialakításában legnagyobb feladat a zárkaközösség vezetőjének jut.

Miért van erre szükség a börtönéleten belül? Azért, mert vannak olyan letartóztatottak, akik nem akarják elismerni, hogy a szocialista társadalomnak nem az a célja, hogy a kötelességek formális elismeréséért harcoljon, és ezt követelje a letartóztatottaktól, hanem az, hogy minden letartóztatott legyen meggyőződve a kötelesség fontosságáról és jelentőségéről.

Eznek felismeréséhez máról holnapra nem lehet eljutni. Főként azoknak nem, akik egy vagy több alkalommal szembehelyezkedtek a törvénnyel. Vannak olyanok, akiknél ez a felismerés előbb jut a tudatba, mint társaikéba, és igyekeznek gyümölcsöt tenni. Ez még elég kis mértékben mutatkozik meg. Akadnak olyanok is, akik ehhez igénylik a segítséget. Itt említjük meg Fábiant József elíteltet, aki tizennégy évi nem jogerős ítéletet kapott. 1961 áprilisában került a zalaegerszegi börtönbe. Fábiant a szabad életben mint vezető tevékenykedett egy tsz-nél. Visszaelt a bizalommal, hozzányúlt a közös tulajdonhoz. Ezért került a szabad társadalom közösségéből a börtönélet közösségébe.

Fábiant letartóztatott nehezen barátkozott meg a bentiekkel. Voltak kisebb rendellenességek a szabályok betartása körül, amit azonban első figyelmeztetésre kijavított úgy, hogy azért másodsor már nem kellett szólni. Későbbiek folyamán már ő maga is figyelmeztette társait, ha rendellenességet tapasztalt.

Néhány hónap után Fábiant lényeges változáson ment keresztül. Elmondja: volt ideje gondolkodni azon, amit tett, de sajnos, későn döbönt rá cselekedetének helytelenségére és arra, hogy mit vesztett vele.

— Azt vesztettem el — mondja —, amit nehezen tudok visszaszerezni: a becsületemet.

Ha Fábiant eddigi magatartását figyelembe vesszük, lehet tapasztalni, hogy minden erejével igyekszik ezt visszaszerezni. Ezt mutatja a „Fejlődési lap”-ja is. Ha kezünkbe vesszük, mindjárt az első oldalnál következtetni tudunk arra, hogy mennyire értette meg cselekménye helytelenségét, a szocialista büntetés-végrehajtásán belül a nevelés jelentőségét.

A „fenyítések” című rovat teljesen érintetlen, míg a „dicséretes jutalmak” című rovata telve van. Az eddigi dicséretes és jutalmak példás magatartását és szorgalmas munkáját igazolják.

Ilyen magatartás után jutott el Fábiant letartóztatott odáig, hogy részt kapott a börtön közösségi életének irányításában. Első időkből ezen a téren is mutatkoztak kezdeti nehézségek, amihez nem igényelt segítséget. Ezeket saját erővel igyekezett megoldani, kisebb-nagyobb eredményekkel. Mikor látta, hogy a feladatokkal nem bír, segítséget kért — és kapott.

Mint közösségvezető maga mutat példát a rend és a magabizalom területein úgy, ahogyan azt elvárjuk tőle. Megbízhatóságát kötelességszerűen végzi, azt mondja:

— Kötelességgem segíteni ott, ahol tudok.

Ezek nem csupán szavak, tények bizonyítják, hogy a gyakorlatban is így van. Hosszú hónapok óta, amióta Fábiant a zárkaközösség vezetője, a zárkarend, a fegyelem példás. Egyetlen személyt nem kellett felelősségre vonni a zárkából. Nem egy esetben lehet tapasztalni azt is, hogy más zárkak lakóit is figyelmezteti, ha vétének a szabályok ellen.

Kezdeti időkből ugyan Fábiant nem örvendett közszereplésének a beosztása miatt, ez azonban elmúlt, megváltozott az emberek véleménye. Társai szeretik, és nem egy esetben fordulnak hozzá bizalommal. Nagymértékben hozzájárult ehhez Fábiant magatartása, határozott fellépése, egyszerűsége és embertársain való segítségnyújtása.

Helyesen látja Fábiant letartóztatott, hogy a börtönben szabályok — törvények, amelyeket be kell tartania minden elíteltnek. Fegyelem nélkül egyetlen ember sem állhat meg a helyén, és a már fegyvelmezzel magatartással elkövetett bűncselekményt csak fegyvelmezzel, példás munkával lehet jövátetni. Hogy Fábiant ezt nemcsak mondja, de érzi is, tettei bizonyítják.

A megkérdézzük munkavezetőjét, hogyan dolgozik Fábiant, azt mondja: — Szorgalmas, példamutató ember, tudja a feladatát.

Fábiant tehát az egyik, aki rövid idő alatt felismerte azt, hogy vétett a társadalom törvényei ellen, hogy bűncselekményt követett el, s ezt minél előbb jóvá kell tennie. Belátta, hogy társadalomunkban minden ember csak becsületos, szorgalmas munkája, magatartása után érdemre juthat.

Mindezek felismerésével igyekszik jövátetni hibáit, és azon fáradozik, hogy újra kivívthassa az emberek megbecsülését. Már büntetésének töltése alatt meg akarja szerezni azokat a tulajdonságokat, melyek alapján ismét hasznos tagja lehet a társadalomnak.

Fábiant letartóztatott eddigi munkáját, magatartását látva, biztos lehet abban, hogy büntetésének letöltése után a társadalom visszafogadja. Viselkedjék ilyen tiszteletudóan, és dolgozzék ilyen szorgalmasan a jövőben is: nem marad el a jutalom sem.

M. K. nevelő

ZALAEGERSZEGRE. Dezső János elíteltnek: Írásait közöljük illetve hasonló témá feldolgozása közben felhasználjuk. Versei azonban már nem sikerültek olyan jól, hogy azok közlésre alkalmasak lennének. Inkább próbával foglalkozzék a jövőben.

„HÁZUNK TÁJÁN” című vers szerzőjének: Lapunk a prózájának mindig több hasznát veszi. Verset ritkábban közlünk. Ha azonban jó verset kapunk, annak szívesen adunk helyet a lapban. Ez a vers nem éri el a kívánt szintet. Prózáírásaira a jövőben is számítunk.

FÜLÖP ALBERT ELÍTÉLT-NEK: Írását megkaptuk, önálló anyagként azonban nem közöljük. Ez persze, nem azt jelenti, hogy az említett írás hasznavetetlen: alkalomadtán feldolgozzuk.

Az agyidegek alkohol okozta károsodása sokszor egészen súlyos, néha gyógyíthatatlan betegségeket okoz. Az agyvelőben az erek károsodása folyton vérzések, éreludulások keletkeznek, amelyek egyes, és mindig igen fontos — mert az agyvelőben minden sejtszövet rendkívül fontosságú — agyi területek működésének kiesésére vezet. Ezek a vérzések nemcsak az agyvelőben, hanem az agyvelőt védő agyburkokon is létrejöhetnek. Nem ritkán keletkeznek ilyen módon olyanfajta agyburokvérzések, amelyek idegsejtjeit beavatkozással lehet rendbehozni. Elkésztett idegsebészeti beavatkozás az agyvelői vérzés okozta nyomatlanság következtében halálhoz vezethet.

Az agyerek megbetegedése, hiszen mint mondtuk, az alkohol általában az érrendszer megbetegíti és a korai érmezesedésnek leggyakoribb oka, az agykéreg alatti szürkemagvakban okozhat olyan betegséget, amelynek következtében az agygyógyíthatatlan részét, sajátos, a végtagok me-rev tartásában megnyilvánuló betegséget kaphat, és ez a betegség nem gyógyítható.

A gerincvelői idegkötegeinek sejtjei is elpusztulhatnak az alkohol károsító hatása következtében. Ilyenkor a végtagok bénulása és zsibbadása lép fel. Ennek a betegségnek gyógyítása rosszabb kórjelölésű, rosszabb kilátású, mint a már említett alkohol okozta ideggyulladás.

Foglalkozzunk most azokkal

a bántalmakkal, amelyek az agyvelő alkoholos károsodása következtében keletkeznek.

Az agyvelő egészséges működése egész létünknek, normális magatartásunknak, egészséges érzékletünknek, helyes érzékszervi észlelésünknek, értelmes cselekvésünknek és gondolkodásunknak, a családhoz, a közösséghez való korrekt kapcsolatunknak, a munkához való kívánatos jóviszonyulásunknak, rendezett hangulatunknak a központja.

Minden olyan behatás, ami az agyvelőt károsítja, veszélyezteti ezt a rendkívül sokoldalú és igen nagy fontosságú központi idegrendszeri működést.

Az alkohol az agyvelőre bérítő, bódító hatást fejt ki. Azok az izgalmi tünetek, amelyek alkohol behatására jelentkeznek, az agyvelő működéséhez kötött magasabb rendű gátlások bénításának következményei.

Kis mértékben fogyasztott alkohol egészséges embernél is jelentős változást okozhat az agyvelőnek abban a tevékenységében, amit lelkiéletnek nevezünk.

Leleki élet alatt az érzelmi és az ösztönvilág megnyilvánulásait értjük elsősorban. De tulajdonképpen ide tartoznak az érzelmi működések is. Az alkohol fogyasztása a hangulat emelkedését hozza létre. Megenyhülnek a feszültségek, amelyeket valóságos gondok vagy belső lelki tartalmak hoznak létre. Elenyül a sötétben látás. Megszűnnek a szorongó rossz

érzések és az elfogódottság érzése. Az alkohol tehát látszólag élénkítően, frissítően, a szellemi tevékenységet fokozóan hat. Ez azonban attól eltérő, hogy csak átmeneti jelenség, nem igazi változás, a kínos közérzeti érzéseknek, hanem az alkohol bódító hatásának következménye, tehát csak látszateredmény. Ugyanakkor

amikor derülőtávó lesz az egyén, gondoljai „elmúlnak” felelősségérzete, kritikája, önmaga és mások iránt csökken.

A szellemi működés körében a legnagyobb agyi tevékenységek: a felfogó képesség, az ítéző képesség, a lényegmeglátó képesség, a kombináló készség, az embert a nála alacsonyabb rendű szerves lények sorából magasan kiemelő adottságok csökkennek, értéktelenebbé válnak.

A gondolkodás felületesség, laposává válik. És bár az alkohol fogyasztó nem egyszerűen szellemesnek, fölényesnek érzézi magát, ez tulajdonképpen kritikátlanúsága jele. Gondolkodása alkoholmentes állapotban sokkal mélyebb, választai sokkal talpraesettebbek. Már kevés alkoholtól is sokat fecseg, benső dolgait, ami senki másra nem tartozik elárulja; trágár, erőszakos cselekményekre képes. Mindezek a jelenségek az egyszerű és kevés alkoholt fogyasztó egyénekre is jellemzőek lehetnek, pedig ilyenkor orvosi nyelven szólva, még nem beszélünk, nem is beszélhetünk alkohol-mérgezésről.

(Folytatjuk)

Súlyemelő-válogatottunk győzelme Helsinkiben

Magyarország—Finnország 6:1

Egyedül a még ifjúsági korú Itczák, a csapat újonca szenvedett vereséget, de ha a 137,5 kg-os lökés gyakorlatára sikeresen végződik, ez a győzelmet jelentette volna számára is. Ezzel a súlyal még felállt, de kilökés után nem tudta megtartani. Veres Győző két országos csúcsot állított fel a verseny során félnehézsúlyban. Az összetettben 450-ről 452,5-re, nyomásban pedig 150-ről 155 kg-ra javította saját országos rekordjait.

A nehézsúlyban alakult ki a legélesebb küzdelem. Ecsér nyomásban és szakításban 12,5 kg-os előnyt szerzett, s ebből Suominen a 15késben 10 kg-ot ledolgozott. 185 kg-ot lökött, s ez az új finn nehézsúly csúcsa.

Versenyen kívül elindult a találkozó a csapat tartalékversenyzője, az ifjúsági korú Nemessányi Árpád is, aki a félnehézsúlyban nyomásban 125-ről 127,5-re javította az országos ifjúsági csúcsot, szakításban pedig 133 kg-ról 135 kg-ra javította az ifjúsági világcsúcsot!

NB II.

A Csepel labdarúgók ajándéka a jubileumi közgyűlésre

NYUGATI CSOPORT

Csepel—Székesfehérvár 1:0 (1:0)

A Csepel többet és gólvészélyesebben támadott, jobban alkalmazkodott a csúszós, havas talajhoz, így győzelme megérdemelt.

B. Spartacus—Győr MAV 1:1 (1:0). A vendégek kitűnő játékkal igazolták jó hírüket. Sokat és veszélyesen lőttek távolról is.

EVTK—Budafok 1:1 (0:0). A sárdagasztás igazságos pontosztózással végződött.

PVSK—Kaposvár 5:1 (2:1). A hazaiak mindvégig nagy fényben játszottak, főként balszárnyuk volt veszélyes az ellenfél kapujára.

Mosonmagyaróvár—K. Lombik 4:2 (3:1). A rendkívül nehéz talajon sokkal jobban feltalálta magát a vidéki csapat, megérdemelt, biztos győzelmet aratott.

Z.-egerszeg—Szálitók elmaradt. Oroslány—BVSC elmaradt. Dunajváros—Cs. Autó elmaradt.

1. Csepel	15	2	1	30	9	25
2. Sz.-fehérvár	15	9	4	28	8	22
3. Szálitók	14	8	3	29	11	19
4. Dunajv.	14	6	2	23	18	18
5. BVSC	14	6	5	3	21	27
6. Oroslány	14	5	6	3	27	19
7. Győr MAV	15	4	7	4	17	19
8. Budafok	15	5	5	5	15	18
9. PVSK	15	5	4	6	22	23
10. ZTE	14	5	4	5	22	27
11. EVTK	15	3	7	5	15	13
12. MTE	15	4	5	6	23	24
13. B. Spart.	15	4	5	6	16	20
14. Cs. Autó	14	3	1	10	15	26
15. K. Lombik	15	3	1	11	12	30
16. Kaposvár	15	1	3	11	12	35

KELETI CSOPORT

SZVE—Szolnok 0:0. A mély talajon inkább küzdelem folyt. Mindkét csapat védőinek munkáját megkönyvítette a labdát marasztaló sár.

Bp. Előre—Eger 2:0 (2:0). Az irrealis talajon nem alakulhatott ki jó játék. A hazaiak a kapu előtt határozottabbak voltak, ennek köszönhetik győzelmüket is.

Ganz-MAVAG—Miskolc 2:0 (0:0). Szünet után már a 11. percben Gregor megszerezte a vezetést, majd a 41. percben Csanádi beállította a végeredményt.

Egyetértés—Láng 5:1 (1:0). Az első félidőben az Egyetértés játéka nem volt folyamatos. Diósgyőr—Salg. Kohász 7:0. Borsodi B.—Bp. Spartacus 5:2. Nyíregyháza—DEAC 2:0. Kecsekemét—Ózd.

1. Ózd	15	10	4	1	27	10	24
2. Diósgyőr	15	10	3	2	31	10	23
3. Nyíregyh.	15	8	5	2	28	18	21
4. Miskolc	15	8	3	4	26	11	19
5. Láng	15	8	3	4	25	24	19
6. Egyetértés	15	7	3	5	26	19	17
7. Ganz-M.	15	7	2	6	30	22	16
8. Szolnok	15	7	2	6	15	16	16
9. Borsodi B.	15	6	2	7	18	24	14
10. SZVE	15	5	4	6	19	30	14
11. Kecsekemét	15	4	3	8	17	19	11
12. Eger	15	5	—	10	16	24	10
13. DEAC	15	4	2	9	16	25	10
14. Bp. Előre	15	4	1	10	18	28	9
15. Bp. Spart.	15	3	3	9	17	30	9
16. Salg. KSE	15	2	4	9	12	31	8

Döntetlenül végződött

a Karakasné—Honfiné rangadó

A női egyéni sakkbajnokság döntőjét a második fordulón is nehéz küzdelem jellemezte. Négy játszma az ötödik óra végén dönt el, három játszma függőben maradt. A forduló közép-pontjában álló Karakasné—Honfiné találkozó mindkét játékos részéről finom pozíciós és pontosan vezetett játszmát hozott. A cserék és egyszerűsítések után a bajnoki cím két esélyese döntetlenben megérett meg.

Heti HÍRADÓ

(SAJTÓSZEMLE)

Szerkesztő: a szerkesztőbizottság

Kiadás: a Belügyminisztérium Bv. Országos Parancsnoksága Budapest VI., Lendvai utca

14—16 Szikra Lópnymoda

Hatalmas iram és egy gól az örökrangadón

A szokatlan, rendkívül csapadékos időjárás szinte alkalmatlanná tette a pályákat a mérkőzések játszására. Az NB I. ifjúsági mérkőzések például mind elmaradtak, az NB I. „nagyok” azonban csak a Győr—Újpesti Dózsa találkozót halasztották el későbbre. A nagy hóesés és a vizes, csúszós talaj miatt természetesen sehol sem alakulhatott ki jó játék, a rendkívül körülmények nagyon erősen próbára tették a játékosok fizikai erejét. Dicséretes, hogy az MTK—FTC örökrangadó játékosai

mindvégig sportszerű keretek között küzdöttek a két bajnoki pontért. Hivatalosan vasárnap volt az NB I. őszi idényének utolsó fordulója. Az NB I. azonban még nem zárhatta be kapuit, mert hat bajnoki pont még nem talált gazdára. Hátra van még a Győr—Ú. Dózsa, a Debrecen—Tatabánya és a Honvéd—Tatabánya mérkőzés.

A forduló egyetlen meglepetése talán a Szeged otthoni veresége. A változatlanul gólképtelen tiszaparti csapat ezzel elvesztette előkelő helyezését.

Vasas—Debrecen 1:1 (1:0)

A technikásabb Vasas kapott előbb lábra és nyomásztól fölénybe került. A hazaiak alárendelt szerepet játszottak ebben az időszakban.

A 20. perctől kezdve a DVSC is belemegedett és kiegyenlítetté tette a küzdelemet. A 21. percben Gazsó a földön fekvő az üres kapura rúgta a labdát, a berohanó Bakos azonban a gólvonalról mentett. A 37. percben egy előrevágott labdával Pál I. kiugrott, Somodi és Gellér előlőba fogta a 16-oson belül, s a játékvezető 11-est ítél.

A büntetőt Bundzsák értékesítette. 1:0.

Szünet után visszaesett a Vasas, feljött a Debrecen.

Egy ellentámadás során, a 38. percben Bundzsák fejese a kapufán csattant. Az utolsó percben szögletgugás után kavarodás támadt a Vasas kapuja előtt és Molnár egyenlített. 1:1.

Komló—Pécs 3:2 (1:2)

Komlósi támadások után a 9. percben váratlanul a Pécs szerezte meg a vezetést. Heves komlósi ellentámadások következtek ezután, nagy munkában volt a pécsi védelem. Ujabb gólt azonban megint csak a Pécs rúgott.

A Komló — ha lehet — még hevesebben támadott. A 35. percben Mestyan, a játékvezető, miután már többször figyelmeztette, talpálás miatt kiállította. A 44. percben Vajda szabálytalanul választotta el a labdától Szócsót a 16-oson belül, a játékvezető 11-est ítél.

A büntetőt Göncz értékesítette. 1:2.

Szünet után is szinte állandóan a Komló támadott. A 40. percben Göncz nehéz szögblől kapura lőtt és a labda a felső lécről a vonal mögé vágódott. 2:2.

Nagy izgalom közepette a 43. percben Iván távolról lőtt kapura, Danka röviden ütötte ki a labdát és azt Göncz két lépéssel a hálóba küldte. 3:2.

Végig a Komló irányította a játékot, helyzete is több volt.

Tatabánya—Szeged 2:0 (0:0)

Nagy iram jellemezte a mérkőzést. A védelem mindkét oldalon nagy munkában voltak. Először Sátorai veszélyes lövése, majd Nemes szép fejese okozott izgalmat.

Egy kiharcolt nagy helyzet Bődör előtt. Szárgert kapus azonban az utolsó pillanatban elcsúszta a labdát a csatár lába előtt

AZ NB I. ÁLLÁSA

1. Ú. Dózsa	12	6	6	—	31:10	18
2. Bp. Honvéd	12	7	3	2	33:17	17
3. MTK	13	6	5	2	19:19	17
4. Szeged	13	6	4	3	10:11	16
5. FTC	13	5	4	4	21:18	14
6. Vasas	13	4	5	4	18:16	13
7. Dorog	13	4	5	4	19:17	13
8. Győr	12	5	3	4	15:15	13
9. Tatabánya	11	4	3	4	14:12	11
10. Komló	13	2	7	4	15:19	11
11. Debrecen	12	2	7	3	12:17	11
12. Pécs	13	2	6	5	10:18	10
13. Salgótarján	13	3	3	7	12:18	9
14. Szombath.	13	1	1	11	9:31	3

Szünet után fokozódott az iram, a Tatabánya tervszerűbben játszott. A 12. percben Sátorai lötte kapura a labdát, az a védőtől Rapai elé pattant és a tatabányai középcsatár

közérről a jobb sarokba gurította. 1:0.

Fergeteges támadásba kezdett ezután a Szeged, fölénye azonban meddő maradt. A 39. percben Sátorai szabadrúgásába Csernai belerobant és fejről élesen a hálóba vágódott a labda. 2:0. Változatlanul heves volt a küzdelem, de az eredmény már nem változott.

Dorog—Salgótarján 0:0

Egész éjjel hengerelték a dorogi pályát, mégis, mire a játék elkezdődött, bokán felül ért a hó. Az első negyedórán szinte nem is akadt említésre méltó esemény, gyenge volt az iram, csak a két 16-os között döcögött, csúszott, vánszorgott, a tapadós hótól alakatlanra dagadt a labda. Inkább a dorogiak kezdeményeztek, a Salgótarján láthatóan a védekezésre fektetett nagyobb súlyt.

Több kecsesítő dorogi támadás Karába lesállításán akadt el.

A II. félidőre kissé mérséklődött a havazás, az iram is javult, de nem annyira, hogy izgalomba tudta volna hozni a közönséget. Továbbra is a Dorog tartotta a kezében a játék irányítását anélkül, hogy gólhelyzeteket tudott volna teremteni.

MTK—Ferencváros 1:0 (1:0)

Sűrű hóesésben, igen rossz látási viszonyok között, Ferencváros-támadásokkal kezdődött a mérkőzés. A 6. percben Friedmanszky-csavart lövését Kovalik a jobb sarokból ütötte ki. Tíz perccel később a Ferencváros támadott, de az MTK-védelem jól zárt.

A tizenötödik percben, egy villámgyors támadás után, Szimcsák közelről alig lőtt a bal sarok fölé.

A 25. percben váratlan gólt ért el az MTK. Sipos—Laczkó—Bödör volt a labda útja.

A labda kikerült a jobbszélre húzó Vasashoz, aki majdnem a szögletzászlótól lőtt és a labda a rozszul helyezkedő Száger mellett a jobb felső sarokba hullott, 1:0.

A gól után egy-két MTK-támadás következett, majd szinte a félidő végéig egyhuzamban a zöld-fehérek támadtak.

Szünet után, egy villámgyors MTK-támadás végén Bödör hat méterről a jobb

kapufa mellé lőtt. A 3. percben Friedmanszky labdájával Fenyvesi lefutott és lövése csak arasszal ment el a jobb kapufa mellett. A 13. percben Orosz mesterien adta Vargának a labdát, de Kovalik mentett.

A játékosok hatalmas teljesítményt nyújtottak, mert egy pillanatra sem hagyott alább az iram.

Bp. Honvéd—Szombathely 3:2 (1:2)

A 20. percben, egy szombathelyi ellentámadás végén, Vargát szabálytalanul szerelték a Honvéd védői, s a játékvezető először a 16-osról ítél szabadrúgást, majd megmondolta magát és 11-esre módosította ítéletét.

A büntetőt Ekler a bal felső sarokba lötte. 0:1.

A 33. percben Marosi és Takács egymásra várt a labda elrugasával, a szemfüles Varga azonban kikaparta közülük a labdát és

az üres kapuba továbbította. 0:2.

A 35. percben 25 méteres szabadrúgáshoz jutott a Honvéd. Tichy jól helyezte lövéseit Szarka csak kiütni tudta és a berohanó Komora két méterről a hálóba bombázott. 1:2.

Szünet után már a harmadik percben egyenlített a Honvéd. A 13. percben Tuschinger ívelt szabadrúgását Komora magasan felugrva

csúsztatott fejessel küldte a szombathelyi kapuba. 3:2.

Az utolsó percben csapkodó játék folyt. A Honvéd csapatából ismét a jó labdákat osztogató Tuschinger emelkedett ki.

Elmaradt a Győr—Ú. Dózsa

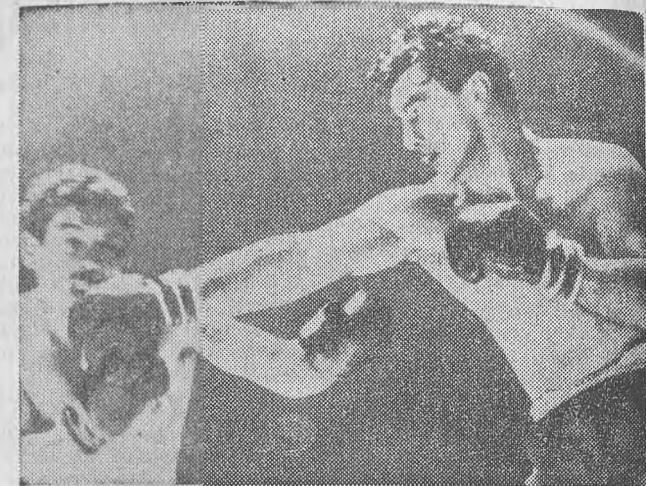
Győrt három nap óta szünet nélkül havazott. A pályát ennek ellenére szombaton letakarították, azóta azonban újból, mintegy 30 cm-es hóréteg fedi a játékteret. A két csapat mégis kivonult a pályára, de az Zsolt játékvezető játékra alkalmatlannak találta. Ezt a két csapat vezetői tudomásul vették és mindjárt megállapodtak, hogy a mérkőzést december 2-án, vasárnap rendezik, természetesen — Győrtől.

Egy tizenhétéves lány fantasztikus hőstette a levegőben

Példátlan ejtőernyős-bravúrral mentette meg sporttársa életét

Valamennyi szovjet lap részletes tudósításokban számol be egy valóban példafélt ejtőernyős-hőstettéről. A belgorodi DOSZAAF sportolója, a 18 éves Válya Tkacszenko tett tanúbizonyságot kiváló képzettségéről, bátorságáról és hidegvéréről.

Válya — aki „civilben” a belgorodi cementgyár elektromosmunkás, de nemrég érettségizett — egy AN—2-es repülőgépfedélzetéről, másodmagával, A. Kajdalovval, készült az ug-

Robban a „dinamit” PAPP LACI Párizsban megvédte hivatalos Európa-bajnoki címét, a kilencedik menetben kiütötte a „trónkövetelőt” francia bajnokot, Annexet. Háromszoros olimpiai bajnokunk klasszisára jellemző, még most, harminchat éves korában is képes fejlődni. Kilencedik menet... állóképesebb, mint valaha.

Ökölvívóink legyőzték az NDK válogatottját

Szombat este zsúfolt ház előtt került sor a Sportcsarnokban a Magyarország—NDK válogatott ökölvívőmérkőzésre.

A találkozó a magyarok számára kezdődött jobban. A fiatal Cserge biztos győzelmet aratott Fielitz ellen, Török ellen pedig Poser a harmadik menetben feladata a küzdelem. Török nagy ütése ment, s a harmadik menetben az NDK-beli versenyzőre nyolcat számoltak. A magyar együttes ekkor 4:0-ra vezetett.

A következő összecsapáson, a pehelysúlyú Drgalla—Nagy K. találkozó előtt az NDK-beli versenyzőre számoltak kétszer, majd egyszer Nagyra. A második menetben dulakodás után Nagy szeme felrepedt, s ezért leléptették. Szépitették a vendégek. A könnyűsúlyban Kajdi, bár

nem öklözött megszokott formájában, biztos győzelmet aratott, s ismét négy pont lett a magyarok előnye.

Ezután egyenlítették a vendégek. Rühl nagy küzdelemben pontozással győzött Hollo I. ellen, majd Guse aratott győzelmet Dienessel szemben. A következő három összecsapáson a hazaiak már bebiztosították győzelmüket. Németh J. Dunajecz és Benigni ugyanis biztos pontozós győzelmet aratott, s így a magyar csapat már 12:6 arányban vezetett. Ez azt jelentette, hogy sikerült visszavágni a legutóbbi vereséget. Az utolsó összecsapáson, nehézsúlyban ugyan Siegmund legyőzte Budait, a vendégek azonban így is csak szépíteni tudtak, s az összecsapás végül is a magyar együttes 12:8 arányú győzelmével végződött.

Kötöttfogásban:

Magyarország—Törökország 5:3

Szabadfogásban:

Törökország—Magyarország 7:1

Vasárnap este 6000 néző előtt került sor birkózóink isztanbuli második szereplésére. Ezúttal is vegyesfogású küzdelem folyt, most a szombatival ellentétben fordított fogásnemben küzdöttek.

A két nap összesített eredménye alapján

kötöttfogásban 5:3-ra nyertünk, szabadfogásban viszont 7:1-re kaptunk. A vasárnapi összesített eredmény 5,5:2,5 a törökök javára.

Lepkesúly (kötött): Alker—Namlí döntetlen. Légsúly (kötött): Varga pontozással győzött Erbas ellen. A nap legjobb mérkőzése Varga 9 pont különbséggel nyert. Pehely-

súly (szabadfogás): Polyák pontozással vereséget szenvedett Pehlivan ellen. Polyák csak kényszerből indult a számára szokatlan szabadfogású küzdelemben, s csak minimális különbséggel veszített. Könnyűsúly (szabadfogás): Deli Atalahitól kikapott. Váltósúly (szabadfogás): Kovács pontozással kapott ki Ogantól. Nagy különbséggel nyert a rendkívül képzett török. Középsúly (sz.): Gurics—Ayk. Gurics pontozással kapott ki, kis különbséggel. Félnehézsúly (k): Vigh—Turguc döntetlen. Mindkét versenyzőt kétszer is megintették zárt birkózásért. Nehézsúly (k): Reznák—Kaplan döntetlen. A nagynevű török nem tudott fogást kiharcolni. Reznák jól küzdött,

szerecsétlenül jártársát, s a veszélybe került gép pilótáját, valamint a repülőgépet is.

A hőstett híre lelkes izgalomba hozta a szovjet közvéleményt: Válya Tkacszenko ezrével kapta az üdvözlő leveleket, táviratokat és telefonhívásokat. Az újrrepülő nevében Garin küldött üdvözlőt a kiváló ejtőernyős lányunk, kijelentvén: „Azt, amit a levegőben tett, kedves Válya, csak két szóval lehet nevezni: hőstett volt!”